

НОВАРСКЕ НОВОСТИ

ГОД. XX БР. 688
КРАЉЕВО
30. септембар 1966.
ЛИСТ ИЗЛАЗИ ПЕТКОМ
Цена 40 пара
(40 динара)

ЛИСТ ЗА ПОЛИТИЧКА И ДРУШТВЕНА ПИТАЊА

СЕДНИЦА СКУПШТИНЕ ОПШТИНЕ КРАЉЕВО

КРИТИКОВАН РАД УПРАВНИХ ОРГАНА

НА СЕДНИЦИ СКУПШТИНЕ ОПШТИНЕ КРАЉЕВО КОЈА ЈЕ ОДРЖАНА 23. СЕПТЕМБРА ОВЕ ГОДИНЕ РАЗМАТРАН РАД ОРГАНА УПРАВЕ ЗА ПРВО ПОЛУГОБЕ ОВЕ ГОДИНЕ. НА ОВОЈ СЕДНИЦИ ЈЕ УСВОЈЕН НОВИ СТАТУТ ОПШТИНЕ КРАЉЕВО. РАЗМАТРАНЕ ТЕЗЕ ПРЕДНАЦРТА ЗАКОНА О ФИНАНСИРАЊУ ОБРАЗОВАЊА.

У Краљеву је 23. септембра одржана заједничка седница свих три већа општинске скупштине у Краљеву. На дневном реду је било неколико питања. Најинтересантније је ипак, било питање разматрања рада органа управе у општини. О овом питању је прво говорио Слободан Ивановић, секретар Скупштине општине. Он је у свом излагању рекао да се рад органа управе у општини до сада успешно развијао, а нарочито у овој години. Том приликом је Ивановић нагласио да су органи управе решили велики број питања која су интересовала грађане и која је по законским прописима требало и решавати. Ово је било могуће учинити, јер је у општини знатно појачана квалификациона структура запослених, па су они могли квалитетно и да раде. Органи управе су увели много новина у свом раду и тако службе створиле ефикасним и селективним.

У излагању секретара Ивановића није било већег критичког осврта по питању рада органа управе у општини. Таква осврт је усмено дао председник Скупштине

општине мрг. Миомир Јанић који је у свом излагању рекао следеће:

— У органима управе у општини ради 170 службеника и око 90 техничких лица у која спадају шофери, ватрогасци, помоћни службеници, радници запослени у сервисима и други.

— Није то велики број људи који раде у управи, истакао је Јанић у свом излагању. Због тога су и неосноване приче о неком гломазном општинском апарату. Не могу да кажем да су сви послови најуспешније обављени, истакао је председник у свом даљем излагању, али исто тако не могу негирати ни да није постигнут један велики квалитативан скок у раду управе у Краљеву у односу на стање пре десетак година. Међутим, констатовао је председник, однос скупштине и управе није онакав какав би он у потпуности требао да буде. Често, управа уноси свој субјективизам у рад и на тај начин не испуњава у потпуности одлуке Општине. Против тога субјективизма, у наредном периоду, треба се све више борити и не дозволити да поједини руководиоци

служби «пренамеравају» одлуке Скупштине реализујући их онако како то они мисле, а не како је Скупштина одлучила. Не треба дозволити, истакао је председник Јанић, да се управа бюрократизује и да нас враћа у назад. Било је до сада примера да су поједине службе подценивале рад појединих комисија Скупштине и да су сматрале да једино то оне могу учинити.

— Увођење самоуправљања у рад управе треба да исправи све ове грешке које су чешће, а о којима је у извештају секретара скупштине било мало речи, истакао је председник Јанић и додао: — О слабостима рада управе мора се детаљније и шире расправљати и то на основу конкретнијих материјала и на основу приговора грађана, односно на основу једне широкје документације.

У дискусији по питању рада управе учествовало је још неколико одаборника који су навели да је управа имала низ слабости и да о њима секретар скупштине није говорио.

У наставку седнице усвојен је Статут Скупштине Краљева, а затим су разматране тезе преднацрта Закона о финансирању образовања о чему је говорио Тодор Јанковић, председник Већа друштвених служби.

Д. Ц.

Велики успех краљевачких младих кошаркаша

ПРВАЦИ ЈУГОСЛАВИЈЕ БЕЗ ИЈЕДНОГ ПОРАЗА

На овогодшњем првенству у кошарци које је одржано у Никшићу, омладинска екипа кошаркашког клуба Слога освојила је један трофеј — Пехар Кошаркашког савеза СФРЈ у трајно власништво и назив Државног омладинског првака Југославије за 1966. годину.

Још пре две године, омладинска екипа освојила је прво место у Србији, али на државном првенству у Сарајеву 1964. године због бо-

лести играча, завзела је тек четврто место. Прошле године већа пажња посвећена је првом тиму, и тако остајући помало у сенци својих старијих колега, младићи су на Републичком првенству освојили тек треће место.

Ове године, са почетком такмичења у мају месецу, почео је велики победнички поход омладинца. Одиграли су 15 утакмица. Од тога 7 на страни али ни једну нису изгубили.

При одласку на државно првенство у Никшић имали су амбиције да се у најсрећнијем случају боре за треће место. Међутим, освојили су прво место без иједне изгубљене утакмице, а за собом оставили 6 великих прволикаша. Освајањем првог места краљевачки омладинци прекинули су једну аутогодшњу традицију да државно првенство освајају велики клубови из великих градова.

На турниру у Никшићу учествовали су краљевачки кошаркаши: Мирослав Јововић, Томислав Анђелковић, Драган Мандић, Гаврило Станић, Александар Вучковић, Момчило Тодосијевић, Љубомир Кирић, Љубомир Савић, Драган Јанчековић, Мирко Боковић и Зоран Чукић.

Млади кошаркаши Краљева заслужили су велике честитке овог града.

П. Ц.

Д. Ц.

Саветовање активиста Покрета горана

Према закључку Секретаријата Републичког одбора Покрета горана, ове јесени одржаће се реонска саветовања горанских активиста из свих општина и срезова СР Србије. Саветовање за подручје Краљево, Смедерско, Титово Ужце, Београд и Ваљево, биће одржано 9. и 10. октобра у Матарушкој Бањи.

потпредседници или секретари општинских одбора и по један члан секретаријата срећних одбора.

Како смо обавештени у Среском одбору Покрета горана, на саветовању ће се водити разговори о низу значајних питања за даљу развој ове друштвене и масовне организације. То претпоставља

Ж.

ТУЖНА ИСТИНА

Станица минаршије у Крушевцу обавестила је станицу у Рашци: Данас је у Крушевцу, у саобраћајној несрећи, погинуо Тихомир Кијевчанин из Рашке.

Наредног дана и један дневни лист донео је вест: у центру Крушевца јуче се догодила саобраћајна несрећа у којој је изгубио живот Тихомир Кијевчанин, земљорадник из села Пашина, а његов друг Велимир Сарић тешко је повређен.

У породици Кијевчанин настала је жалост. Најстарији Тихомиров син Василије напустио је радно место, пронашао камион и запуцао у Крушевцу да пренесе посмртне остатке свог оца.

Међутим, ни обавештење минаршије ни новинска вест нису биле тачне. Јер, није погинуо Тихомир Кијевчанин, већ његов друг Велимир Сарић. Тихомир је само теже повређен.

Припремене црне ма раме у породици Кијевчанин остале су неу потребљене. Уместо жалости, сада су брижне да ли ће старешина породице, после успешне операције, остати жив.

Н. С.

Октобарске комеморативне свечаности у Краљеву

ОБЕЛЕЖЈА БРАТСТВА И ЈЕДИНСТВА

Ове године октобарске комеморативне свечаности у Краљеву имаће широк програм. У остварању овог програма учествовале су све друштвено-политичке организације Краљева. Програм је разматрао и Извршни одбор ОО Социјалистичког савеза. Одлучено је напиме, да се 14. октобар прогласи «Даном октобарских комеморативних свечаности града Краљева». Овога дана неће радити ни радне организације као ни трговина осим самозаслужних продавница. Цео дан ће имати свечани карактер. Почеће се са одржавањем комеморативне седнице Скупштине општине Краљево у знак одавања поште стрелањим грађанима. Седница ће почети у 9 часова пре подне. Истог дана на месту стрељања извешће се пригодан уметнички програм који ће носити обележје братства и јединства народа наше земље. Овом програму ће присуствовати представници радних организација и ученици свих школа у граду. Напиме, Скупштина општине је препоручила школама да наставници и ученици узму учешћа у овогодшњим октобарским свечаностима.

Очекује се да се организује и воз «Братства и јединства» којим би око 500 грађана Марибора и Цела боравило у Краљеву. За октобарске свечаности позване су и градске делегације из целе земље односно из оних гра-

дова из којих је 1941. године било грађана у Краљеву.

Октобарске свечаности ће практично почети и пре 14. октобра. Још од 7. октобра

у Краљеву ће боравити, као гости, многи уметници из Београда и других градова Србије. Они ће приказати пригодне програме у Краљеву.

КОНАЧНО: КРАЉЕВАЧКИ ШКОЛСКИ ЦЕНТАР У ТРГОВИНИ ДОБРО ОСНИВАЧА

Већ неколико месеци није се знало ко је оснивач Школског центра у трговини у Краљеву. Основна привредна комора се одрекла да буде оснивач овог центра и да води бригу о њему. Општина Краљево је на једној седници одржаној пре два месеца одбила да прими школски трговачки центар,

односно да буде његов оснивач. Тек је на седници од 23. септембра општина преузела бригу о трговинском центру. Напиме, одборници су се једногласно изјаснили да Скупштина општине преузме право оснивача овог центра. Одборници су изјавили да би и раније гласали за исту одлуку да су имали

пред собом веродостојан материјал о раду овог центра.

Школски центар у трговини у Краљеву ће тако и даље егзистирати. Финансираће га радне организације са подручја из кога се буду укључивали ученици и похађаће наставу у центру.

Д. Ц.

У ОВОМ БРОЈУ:

- * НЕМА МЕСТА НА ТРЖИШТУ ЗА МАРГИНАЛНЕ ПРОИЗВОЂАЧЕ (ИНТЕРВЈУ)
- * КРИТИЧКИ ОЦЕЊЕН РАД ОПШТИНСКОГ КОМИТЕТА САВЕЗА ОМЛАДИНЕ
- * РАДНИ ЉУДИ О IV ПЛЕНУМУ ЦК СКУПШТИНЕ

- * КОМУНИСТИ ГОВОРЕ...
- * КАКО СУД СУДИ
- * ФОРУМИ ИЛИ ПОЈЕДИНИЦИ
- * КОМЕ 48 МИЛИОНА?
- * СТАРЕ ТРЕБА ПОДМЛАБИВАТИ
- * ЈЕСЕН НА РАШЧАНСКИМ УЛИЦАМА
- * ТРАГОМ НАШЕ ИСТОРИЈСКЕ ПРОШЛОСТИ

АКТУЕЛНА ТЕМА

ФОРУМИ И ПОЈЕДИНЦИ

Недавно је председник једне општине у срезу Краљево у сасвим приватном (али не кафанском) разговору изнео своје лично мишљење о веома озбиљним урбанистичким проблемима свога места. Била је реч о томе, што су урбанисти остали упорни са захтевом за рушење објеката који још дуго могу да служе и граду и грађанима. Тај захтев је, колико оправдан, толико и са финансијског аспекта по том приватном мишљењу председника, подложен и критици.

Међутим, мишљење једног грађанина (у овом случају председника општине) који с правом није хтео да буде искључен и да негира разлоге урбаниста, у тој средини протумачено је и као притисак на стручњаке.

Наравно, оваква схватања долазе отуда што у нашој пракси постоје још увек раширена бирократска гледишта, па се тако појединци, особито ако је реч о руководиоцима, када нешто и приватно негде изјаве, њихове изјаве сматрају ставом, па чак и одлуком форума. И овај пример показује да се појединци не може ускратити право да изјаве слободно своје мишљење, макар он имао и тако одговорне функције. То, ипак, не мора да значи да је његово мишљење и став или

одлука надлежног форума. Нажалост, у пракси је најчешће другачије. Чак и приватан разговор се врло брзо „свањивши“, по настану проблеми чија је крај без последица тешко сагледати.

У ослобађању од оваквих схватања има и тешкоћа, иако су таква схватања преживела. Најзад, и сви ти људи са функцијама су од крви и меса. Они су са великим или мањим напацима, али са одређеним способностима. Зато ни функције ни људе који их врше не треба фетишизирати. Зашто би се, на пример, једно сасвим приватно мишљење општинског руководиоца о урбанизму, или о могућности за покретање некакве привредне иницијативе, морало прогласити званичним. А нама се то у пракси догађало, па су као последице наступиле компликације чије је разрешење учинило више посла него стварно стручни рад.

Све ове појаве показују да се самоуправљање свуда не схвата у његовој пуној суштини, већ да бирократска пракса ту и тамо допринноси његовом кочењу. То се може илустровати бројним примерима. Неке чињенице или „критике“ могу то да нам потврде. На пример, појединци често почињу речима: „Као што је друг председник истакао, рекао, указао, изнео, подвукао“ и та, и та, каквим се све епитетима не послужи да би подржали мишљење другог председника, свеједно да ли је он у праву. Зар сам тај стил не показује пренаглашеност ових функција, с једне стране, а да не наводимо да има појединаца који то чине из спекулантских разлога. Може се чак поворити о појави полтронства, да не тражимо и биромат теже изразе. Наравно, ово су појаве које се могу ту и тамо срести.

Време је да се схватањима ове врете енергичније супростављамо, да се залажимо да самоуправљање добије још пунију садржину. А, оно ће то имати, ако у раду наших органа буде више јавности, критике и учешћа ширег броја радних људи. Дакле, ако рад наших форума буде јавнији.

Са овим појавама интересантно је дубље проучити и сагледати проблем неформалних група, њихову садржину и суштину. Колико се њиховим постојањем и нашом пасивношћу узурпирају самоуправна права радних људи, какви су узроци и какве последице.

Дејство неформалних група и њихов утицај на кадровску политику, расподелу и друга битна питања свакако да има за последицу сужавање права радних људи и његово свобеће на формалност. Практика указује да појаве неформалних група нису ретке. Може се само говорити о модалитетима и видовима њиховог изражавања. Било их је и има их у свим областима, а нарочито се њихово дејство у срезу Краљево осећа у нешто драстичнијем виду у неким пољопривредним организацијама.

Одсуство организованог супростављања деловању неформалних група је појава која треба да нас брине. Но, то никако не значи да радни људи нису испољавали отпор. Напротив, питање је само колико су били у томе подржани од Савеза комуниста и других друштвених снага. Зато одлучна борба треба да буде окренута не само против припадња групама, већ и против толеранса тих група.

Са овим појавама су у тесној вези и гласине које се могу чути и које се заправо чују из „кућиња“ неформалних група, групца и појединаца. Оне обично почињу са дошатавањем, шапутањем, оговарањем и другим комбинаторским смишљеницама.

Зато је тема „Форуми и појединци“ актуелна у нашим данашњим разговорима када се искрено и одговорно прилази спровођењу значајних одлука. Можда би требало рећи процеса које је отворио Четврти пленум ЦК СКЈ, тим пре, што се зна да чега све могу да доведу негативне појаве о којима је напред било речи.

РАНКО РАШКОВИЋ

ДИПЛОМА ДО ДИПЛОМЕ

Друже уреднице,

У беспрекорно чистој и укусно уређеној згради Службе добровољног ватрогасног друштва у Краљево, од узалних врата па до последње службене просторије на сирају, стоји диплома до дипломе, похвале до одликовања и наградни пехара. Са уживањем човек пролази кроз дипломе, скићених хол, степениште, ходнике и службене просторије, у којима се поред видно истакнутих признања налазе још и најновија ЗЛАТНА И СРЕБНА медалја из 1966. године.

Ови вредни људи при мају награде за свој пожртвовани рад још од 1950. године, па скоро свака година доноси им само још понеку награду више, чиме се овај скромни колектив може поносити.

У овом колективу се не гледа радио време. Вредни људи остају у својој служби и по 24 часа, и опет су задовољни су собом, али и помало љути на... ко зна кога, јер немају своју музику, немају довољно средстава за несметан рад.

И коначно, другови из ватрогасне службе, златна медалја из 1966. године, и ваши дипломема

Трибина чишћалаца „Ибарских новостима“

окићени зидови, витриче pune ордена и пехара, рекли су све о вама, чак и више него што човек има адекватних речи да искаже усхићења која осети уласком у вашу зграду. Ваши успеси, организација рада, другарство, горе кроз дипломе и друге награде. Говоре о томе да се налазите у своме граду, борите се за његово лепоту да би град био још лепши, а грађани Краљево, свакако, це не и величају ваше успехе, и ви сте само део Краљево који ради на просперитету свога места. Краљево ће, свакако, дати све потребно за ваш рад, да би се уз већ постојећа признања, дипломе, одликовања, пехаре, медалје и похвале, рабале само још нове које би се продужиле и ван ходника ваше зграде, на краљевачке улице, улице нашег заједничког града и на тај начин сваки грађанин би знао ко сте и шта сте успели добром вољом, чак и без великих средстава за рад, што ваш успех још више велича.

Пријатно изненађење које сам доживела уласком у ваше просторије покушавам исказати кроз овај допис.

Славца Јурјевић

ЗАШТО ЈЕ ДРУШТВЕНИ КЛУБ У НОВОМ ПАЗАРУ БИО ЗАТВОРЕН НЕДЕЉУ ДАНА?

Друже уреднице,

Када је пре неколико година грађан Раднички универзитет у Новом Пазару, сви су били обрадовани што се у њему подиже и једна дансинг сала. Млади су се највише њој радовали, јер је простор за њихово сакупљање и разоноду био годинама проблем овог града.

Након отварања, пре три године, ова сала је у више наврата мењала намену. Била је повремено кафана, омадински дом, па одлет кафана и од почетка прошле године друштвени клуб са наменом да бар три пута у недељу буде кутак за сакупљање омадине. Једно време је била у саставу Радничког универзитета, а у последње време је била дата под закуп Угости

тељском предузећу уз посебан уговор о намени коришћења.

Док је сала била у саставу Радничког универзитета, о свему у њој вођало се посебно рачунало. Међутим, од како је прешла код Угостињског предузећа, све чешће је наменштај у сали и башти упрошашћиван небригом особља које је у њој радило. Врхунац неодговорности одиграо се 16. септембра, када је особље запослено у друштвеном клубу дозволило себи да се нашаје и разбија и руши сала и инвентар. Раднички универзитет је био принуђен да затвори сала, јер је претходно у више наврата опомињао управу Угостињског предузећа о нечувању објекта.

Ово је био нужен гест, али је ових дана дошло до поновног споразума из међу Угостињског предузећа и Радничког универзитета, пошто је предходно Савет овог првог примио на себе обавезу да замени све особље у Друштвеном клубу и да га доведе у ред. Тако ће омадина, која се у њему, иначе, бројно окупља, поново добити свој кутак. Остаје, међутим, обавеза угостиња да објекат чувају и више о њему брину него до сада.

Б.

Смером одлука IV пленума ЦК СКЈ КОМИТЕТА САВЕЗА ОМЛАДИНЕ

КРИТИЧКИ ОЦЕЊЕН РАД

За секретара ОК СО изабран Виктор Ергоглија

Краљево септембра,

Према ономе што се чуло на прошлој седници Општинског комитета Савеза омадине краљевачке општине, која је одржана 23. овог месеца, стиче се утисак да су чланови овог руководиоца форума прилази одлучно спровођењу одлука IV пленума ЦК СКЈ Југославије у редовима Савеза омладине, отуда није изненађујуће што су том приликом изречене критичке оцене на метод и садржај рада Општинског комитета и његових органа, као и на досадашњу активност организације у целини.

Уводно излагање председника ОК СО Данила Поповића и бројне дискусије учесника овог радног договора, указали су на присутност низа проблема који су пратили досадашњи рад организације, а посебно Општинског комитета. Изречене су многе критичке оцене, нарочито на садржај и метод рада овог руководиоца форума. Између осталог, истакнуто је да Комитет није био довољно оперативан, да његови органи нису били активни и да су поједини чланови Општинског комитета недовољно крајњу неодговорност у извршењу својих обавеза. Често су изостајали са састанка, нису остваривали контакт са активним Савезом омладине, нити су активно учествовали у раду ове организације у срединама у којима живе и раде.

Констатује се да ни организација органа Општинског комитета није таква да обезбеђује његово оперативно деловање. Посебно је уочено да су неактивне комисије ОК и да разлог за то, поред осталог, треба тражити у саставу Секретаријата, којим нису били обухваћени сви председнички комисији. Отуда је и уследио закључак — да, у будуће, Секретаријат сачињавају председник и секретар ОК и сви председнички комисији.

На овом састанку било је

доста речи и о досадашњој друштвено-политичкој активности Савеза омладине. Наведено је да је најмање активна омасна, као и радничка омадина. Изнета су залажања да млади нису довољно укључени у друштвени живот комуне. Истакнуто

Мали број омладине на ску повима Социјалистичког савеза

че се да је недовољна присутност омладине на зборовима бирача, састанцима Социјалистичког савеза и других скуповима грађана. Посебно се као проблемско

наглашава — окупљање младе нове организације. Према израженим мишљењима, разлог овоме може се тражити у формама и садржају рада савеза омладине, који, још увек, нису адекватни интересовању и потребама младих.

Мали број омладине на ску повима Социјалистичког савеза

После усвајања закључака о наредној активности организације, разматрано је питање избора секретара Општинског комитета. Једногласно је одбијен предлог да секретар буде професионалац,

па је затим донет закључак да се на ову дужност изабере један од чланова Општинског комитета. За секретара је изабран Виктор Ергоглија, радник Секције за вучу у Краљево ЈТП Београд. Овој седници Општинског комитета СО присуствовали су и чланови Комисије за рад Савеза комуниста у омадини Општинског комитета Савеза комуниста краљевачке општине.

Ж. Мил.

Из Основне привредне коморе

ПРИМЕНА ЗАКОНА О АМОРТИЗАЦИЈИ У ПОЉОПРИВРЕДИ

У организацији Основне привредне коморе из Краљево одржан је ових дана у Врњачкој Бањи састанак са представницима пољопривредних организација са подручја краљевачког среза. На овом састанку разматрана су питања предстојеће ревалоризације основних средстава и средстава заједнице потрошње и примене Закона о амортизацији у пољопривреди.

зиме се справља чај и други напници, док се програм рада прилагођава захтевима чланова.

— Материјално стање је знатно боље — каже Антонијевић. Чак нам више ни жири-рачун није блокиран. А ових дана „генерално“ смо уредили све просторије дома. То нас кошта око 600 хиљада старих динара, али се веома исплатило: хихијена и ред су потпуно загантовани... И најзад, саопштено нам је и то да ће „Партизан“ ускоро отворити школу бокса за омладинце, док ће се у његовој сали приређивати игранке, које толико недостају младим људима у граду.

(Б. Мр.)

ШТА СЕ ИЗМЕНИЛО У „ПАРТИЗАНУ“

Краљевачко друштво „Партизан“ данас има готово 500 чланова. Што их нема више — „крив“ је наш традиционални однос према овим организацијама. Обично се, наиме, сматра да члан „Партизана“ треба пре свега да је пикнистичар и да буде добар вештач на справама. Међутим, од пре три године садржина рада се битно изменила: друштво више није искључиво за телесно васпитање и може да формира било коју спортску секцију — већ према жељама чланства.

— Старо схватање улоге друштва — рекао нам је у разговору члан управе, Рајко Антонијевић, — помало одвраћа од „Партизана“ старије грађане и радничку омладину, које би више волели да видимо у свом спортском дому. Истину ми имамо готово 500 чланова, али то не значи да нема места и за остале заинтересоване.

Антонијевић нам је затим објаснио да је дом „Партизан“, у шта смо с њим самим уверили — веома лепо уређен: постоји купатило са топлом водом,

Разговор
ове недеље

Момчило Ковачевић, директор Службе друштвеног књиговодства-филијале
Краљево

НЕМА МЕСТА НА ТРЖИШТУ ЗА МАРГИНАЛНЕ ПРОИЗВОЂАЧЕ

Пршла су два месеца како су ступиле на снагу допуне Закона о књиговодству радних организација. Конкретизујући неке битности привредне реформе, оне још више заштравају услове привређивања, а посебно потенцирају потребу бржег «обртања» друштвених средстава. Зато смо замолили директора Службе друштвеног књиговодства — филијале Краљево д-ра. економисту Момчила Ковачевића да нам одговори на нека питања која се тичу значаја и суштине допуне Закона о књиговодству радних организација.

* Недавно су ступиле на снагу допуне Закона о књиговодству радних организација. У чему је њихова суштина?

— Пре свега, допуне овог Закона представљају даљу конкретизацију неких битних поставки привредне реформе. Оне заштравају услове привређивања и нарочито потенцирају потребу бржег «обртања» друштвених средстава у смислу већих učinaka кроз њихово економичније коришћење. То, управо, значи да ће до последња примена Закона о књиговодству допринети решавању неких суштinskiх питања привредне и друштвене реформе. Првенствено — да се не може трошити више него што се долажује. Даље, произвођача, по обиму и по вредности, мора да буде праћена и одговарајућим порастом обртних средстава. Уз то, прекида се пракса аутоматског права на кредит и уводи се обавеза плаћања дугова.

* Шта све то у пракси значи?

— Радне организације ако немају средстава на жиро рачуну, нити их имају довољно за уплату доспелих обавеза према друштвеној заједници и по судским одлукама, дужне су да пренесу на свој жиро рачун друга расположива средства до износа потребног за исплату тих обавеза. То су: новчана средства амортизације, необавезног дела резервног фонда, као и преостала средства до хотка која радна организација може да користи у виду обртног и новчаног средстава заједничке потрошње.

* Ко утврђује редослед преношења средстава која сте споменули?

— Свакако, радна организација. Уколико то она не учини, средства преноси Служба друштвеног књиговодства, али другим редоследом. Тада обавеза према промету долази на прво место. Затим доприноси и порези које привредне организације обавезно обустављају приликом исплате својим радницима и другим лицима. Тек онада, долазе на ред лични доходи и то — до висине минималних.

* Колико они износе за нашу Републику?

— 20.000 старих динара.

* Почетком септембра, на иницијативу ваше Филијале, одржали сте састанак са руководиоцима радних организација поводом примене овог Закона. Какав сте стекли утисак о спремности радних организација за његово спровођење?

— Стручне службе радних организација, а посебно њихови органи управљања нису у довољној мери информисани о суштини овог прописа. Посебно о тешкоћама и проблемима који се могу појавити у примени Закона. Иако је он ступио на снагу још 21. јула ове године, ни у једној привредној организацији није сагледана и стручно обрађена ова проблематика. То је било нужно учинити, без обзира што нигде није дошло до исплате минималних личних доходака.

* Као што сте раније рекли, Закон заштрава питање трајних обртних средстава. Каква је ситуација у том погледу код радних организација на подручју ваше Филијале? Истовремено и у погледу ликвидације њихових обавеза и потраживања?

— У односу на исти период прошле године, чак се нешто и погоршало. Код већег броја организација проценат наплаћене према фактурисаној реализацији у првом полутогу ове, према истом периоду прошле године, показује тенденцију смање-

Момчило Ковачевић

ња са 79,6 одсто на 78,6 одсто. То је нарочито изражајно код «Фабрике вагона», «Металфа», «Јасена», «Пољопривредне задруге у Краљеву», «Технометала», «Тргопромета» итд.

Повећао се и број налога извршених судским путем. И то — за 56,8 одсто, док су трошкови спорова порасли за 51,5 одсто. Потраживања од купаца у индустрији расту за 51 одсто, пољопривредни — 61 одсто, трговински 71 одсто. Обавезе према добављачима у укупној привреди опадају за 3 одсто, мада су у затвореном порасту код «Ауто-транспорта» (135 одсто), «Технометала» (98 одсто), «Техночелика» (71 одсто), «Стопекса» (99 одсто), итд. Учешће купаца у просечно расположивим средствима, у овој години, повећава се од 51,2 одсто на 56,5 одсто, што, такође, представља негативну тенденцију.

* Према вашој оцени, може ли се десити да до последња примена овог Закона допринесе ликвидацији појединих радних организација? Постоје ли, и какве, могућности одређених интервенција да до тога не дође?

— Реформа претпоставља елиминисање са тржишта свих тзв. маргиналних произвођача. Зато се не искључује могућност да ће примена Закона о књиговодству довести неке радне организације у веома озбиљан положај. То ће се, у првом реду, десити оним радним организацијама које нису посећивале потребну пажњу питањима трајних обртних средстава, распореди дохотка у смислу јачања сопствених фондова, питањима наплате својих потраживања, и слично.

Свој удео у савадавању насталих тешкоћа, без сваке сумње, имају и други органи. Сигурно, да је неопходно синхронизовати актив-

ност свих фактора на решавању овог питања. У овом погледу, имамо у виду употребу средстава заједничких резерви привредних организација, могућност интервенција кредитних установа, брже решавање дужничко-површилачких односа, коришћење могућности наплате међусобних потраживања путем «преливања», итд.

* На крају, имате ли неки предлог у вези примене Закона о књиговодству радних организација?

— Мислим, да би било потребно формирати једну групу представника привредних организација. Она би имала у задатак да размотри сву ову проблематику, као и објективне и субјективне могућности за њено решење — рекао нам је на крају разговора Момчило Ковачевић.

Разговор водио:
Ж. Миланчевић

ИНТЕГРАЦИЈА ТК «РАШКА» И «СТАНИЦЕ СПАСОЈЕВИЋ»

Уз помоћ Основне привредне коморе из Краљево у Новом Пазару је одржан састанак са представницима Текстилног комбината «Рашка» и предузећа «Станица Спасојевић». На овом састанку дискутовало се о интеграцији ова два предузећа. Закључено је да се ово питање постави и пред органе управљања предузећа и да се о томе касније донесе одлука.

Врњачки маратонски спор

КОМЕ 48 МИЛИОНА?

Необичан спор који је избио између Општинске скупштине у Врњачкој Бањи и Природног лечилишта «Врњачка Бања», још 1963. године добио је свој епилог пред Врховним судом Југославије. Наравно, све је почело безазлено.

Полазећи од чињенице да има стационарно-болнички карактер, Природно лечилиште је тада одустало од даљег уплаћивања дела боравишне таксе Општинској скупштини коју је убацило од социјалних осигурањика. Међутим, у ОС заузели су став да стационарне установе нису затвореног типа и да немају право на овакву врсту прихода.

Пошто нису могли да нађу заједнички језик на нивоу комуне, спор је доспео пред судске институције «органе службе друштвеног књиговодства». Више од три године донашене су разне пресуде у корист једне или друге стране, али са њима није била задовољна ни једна ни друга страна. Најзад, ових дана је стигла пресуда Врховног суда Југославије, којом се налаже Природном лечилишту да уплати целокупни износ убрале таксе од 1963. године до данас.

Према процени СДК у Врњачкој Бањи, ова надокнада коју лечилиште треба да исплати ОС износи у 1963. години — 5.210.000 старих динара, за 1964. године — 23.739.000, и за 1965. године — 19.455.000 старих динара. Поред тога, Лечилиште ће

Радни људи о IV пленуму ЦК СКЈ

ЕПОХА САМОУПРАВЉАЧА

НАТАЛИЈА ЈЕРЕМИЋ, полукавалерикова радница — улагачица Графичког предузећа «Слово» у Краљеву. Рођена 1940. године, а у радном односу 8 година. Прошле године зарађивала 35, а ове око 60 хиљада старих динара. Није члан Савеза комуниста.

Наталија Јеремић, познатија у свом радном колективу као Наташа, била је пријатно изненађена када смо је замолили да нам изнесе своје мишљење о одлукама Четвртог пленума. Прво што је рекла приликом нашег сусрета било је: «Зар баш мене навосте. У моме предузећу има добрих радника, који су чланови Савеза комуниста». Захваљујући нашој упорности, успели смо, ипак, да обавимо овај кратак разговор.

— Мере привредне реформе унеле су једну нову атмосферу у наш радни колектив. Тада — нас тавља Наталија — почели смо знатно више да се okreћемо производним задацима и да се на овом плану сви ангажујемо. Тешко је било наћи радника, који није био прекупиран размислима о томе — како производити више и квалитетније. Први пут су се тада почеле чешће да спомињу речи: продуктивност, економичност, унутрашње резерве. Свакако је све то допринело да смо, већ од 1. маја ове године, успели да пређемо на 42-часовну радну недељу и да остваримо већи радни učinak.

— Брионски пленум код нас, као и у другим радним колективима, имао је посебно значење. Он је унео међу наше раднике један нов однос, који

нам је, понекад, раније не достајао. Искрена да будем, ни сама нисам очекивала да ћу доћи у положај да свакога критикујем, без бојазности да за то носим одређене последице. Хтела бих изузетно да нагласим — да се код нас, у радној организацији у којој радим, много напредовало на плану развоја непосредног самоуправљања. После Четвртог пленума, много се чешће састајемо на нивоу ране јединице и радног колектива. Договарам се и консултујемо о свим значајним питањима нашег предузећа. Чак је уведена пракса обавештавања радника путем огласне табле о свим значајним одлукама органа управљања — Радничког савета и Управног одбора. Једном речју — много се што-шта променило у позитивном смислу. Без претеривања, стоји и констатација да је настала епоха самоуправљања — рекла нам је на крају овог «блиц» разговора Наталија Јеремић.

Ж. Мил.

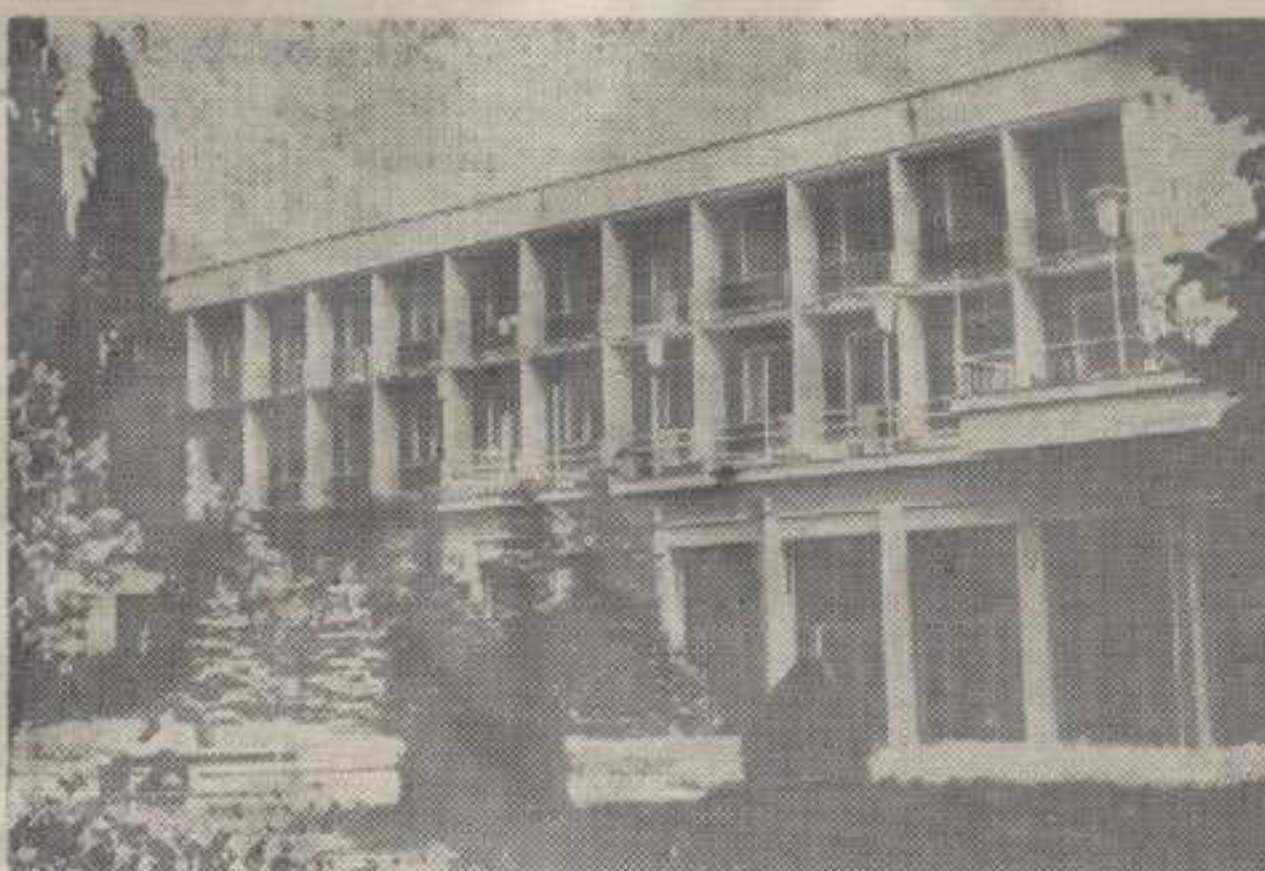
У слици
и речи

НОВА ШКОЛА

Почетком септембра завршена је зграда Гимназије у Рашки и ученици су нову школску годину отпочели у повољнијим условима. Раније, Гимназија је била смештена у згради Основне школе и радила је под изванредно тешким околностима. Нова Гимназија располаже довољним учioniчким простором, а има и посебне просторије за Бачку радионицу, читаоницу и више кабинета. Такође, школа је сада опремљена и са новим савременим наставним средствима.

Р. Павловић

Хотел «Слобода»

морати да плати ОС на овај износ и затезну камату у висини од 1.796.000 старих динара. Међутим, како дознајемо у Лечилишту изјављу-

ју да нису задовољни оваквом пресудом, па ће према томе изгледа читав спор доћи пред Уставни суд Југославије.

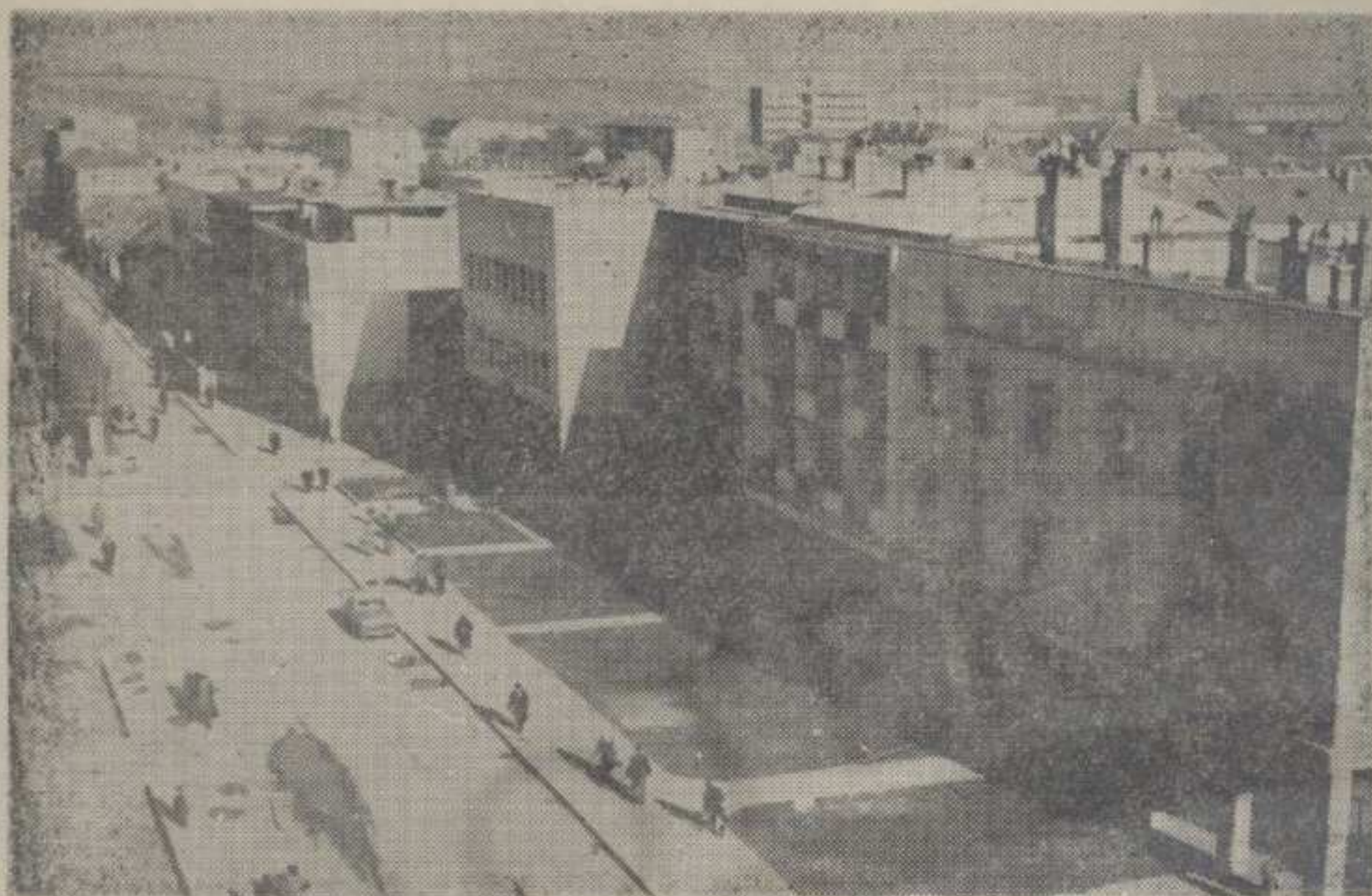
Д. Борич

КАК ПОМОЋ СТИГНЕ

Тешко оболели радник пре дуго времена «Мермер» у Врби, код Врњачке Бање, Радослав Јоксимовић, родом из села Отрока пренет је на Другу хируршку клинику Опште болнице у Београду. Да би се извела компликована операција била је неопходна велика количина крви којом клиника није располагала. Радослав се због тога преко свог земљака Милке Каљинића, који живи у Београду, обратио својим друговима у предузећу. И помоћ је стиг-

ла најбржим средством у Београд. Чим се у предузећу «Мермер» чуло да је за операцију Радослава неопходна велика количина крви, директор «Мермера» Жарко Дебелак, радник Рсовач Александар и службеник ОС у Врњачкој Бањи Радош Пецић, кренули су првим аутобусом у Београд. Њих тројица дали су довољну количину крви која је била неопходна за операцију, и на тај начин спасли живот своме другу.

Д. Б.

Краљево: Улица Октобарских жртва

Из Привредне коморе

ОДРЖАНА СЕДНИЦА САВЕТА ЗА ТРГОВИНУ

Прошле недеље у Основној привредној комори у Краљеву одржана је седница Савета за трговину на којој је разматрано шестомесечно пословање трговинских организација у краљевачком срезу са освртом на кретање промета и извршења плана за осам месеци ове године.

кон разговора постигнута је сагласност да се ове површине обезбеде у Брњаци и на подручју Кладнице.

ТЕХНИЧКА И УНУТРАШЊЕ РАСПОДЕЛА

У организацији Основне привредне коморе из Краље...

на у Чачку је одржан тродневни семинар по питању метода и техника унутрашње расподеле и научне организације рада.

ЗАШТИТНА РАДИОНИЦА У КРАЉЕВУ

објављује

Оглаас

Конкурс за попуњу радног места управника Заштитне радионице, објављен у »Ибарским новостима« дана 9. септембра 1966. године, продужава се за десет дана од дана објаве овог огласа у »Ибарским новостима«.

Посебни услови за учествовање на конкурс су:

— висока или виша стручна спрема са 5 година праксе на руководним радним местима;

— средња стручна спрема са 5 година праксе на пословима социјалне и здравствене заштите.

Кандидати су дужни да уз пријаве поднесу доказе о испуњавању услова предвиђених конкурсом.

Лични доходак по Правилнику о расподели.

Стан није обезбеђен.

Пријаве се подnose Заштитној радионици — Краљево, са ознаком »За конкурс«.

КОНКУРСНА КОМИСИЈА

ПРЕДЛОЗИ И МИШЉЕЊА

ТЕМПО ЖИВОТА СТВАРА НОВЕ ОБАВЕЗЕ

Данас Краљево представља град са модерним урбанистичким решењима која се постепено, али видно реализују.

Међутим, када је реч о комуналној изградњи ужег градског подручја, не сме се изгубити из вида чињеница да је потребно и неопходно у том погледу постепено излазити из градских оквира.

ли, најзад, километар лошег, неасфалтираног пута до излетишта Мошин гај. Поред још неких, ови примери довољно јасно показују да краљевачки комуналци не воде у потребној мери рачуна о својој непосредној околини.

Да би се ова и многа друга питања успешно решила потребно је више иницијативе и сарадње, као и изласка из учлауности и уских градских оквира.

Добривоје Јанковић

ОРОЧАВАЊЕ СРЕДСТАВА ЗА ЕНЕГЕТИКУ

На захтев »Електрокомбината« у Краљево и Основне привредне коморе одржан је прошле недеље састанак дистрибутерских предузећа Србије по питању орочавања средстава за довршење енергетских објеката.

ПОСЕТА ЗАДРУГАМА

Представници службе за пољопривреду Основне коморе и представници »Хидропродукта« из Чачка и Станице за производњу и селекцију кромпира из Гуче посетили су задруге: Голију, Калитице, Јавор и Сјеницу.

ЛИКОВИ РАДНИХ ЉУДИ

ТЕЖАК ПУТ ДО НАСТАВНИЧКЕ ДИПЛОМЕ

Бати школу и да би се могао издржавати. Нигде нисам одазивио сем од стана до радионице, од радионице до школе.

Живећи потпуно сам у једној малој собици, у Краљево Радосав је одлучио да му једина разонода буду књиге.

— Успешно сам за време боравка у Краљево сва дела Андрића, Крлеже, Бранка Ђокића, пратио сам развој Добрице Ђосића.

Лековић је на крају одлучио да напусти Краљево. Желео је да пође у своје родно место.

— Запослио сам се у »Јелаку« као механичар. Радио сам савесно у радном времену, а у слободним часовима читао сам књиге.

Након свега, Лековић се одлучио да једног јутра ујутро свог руководиоца предузећа Миодата Еламазовића да ли он као радник може да студира књижевност.

— Убрзо сам се потом нашао на Вишој педагошкој школи у Призрену прича Радосав Лековић.

Требао је само две школске године па да »Јелаков« механичар дође до дипломе наставника српскохрватског језика.

Лековић је, наиме, у рекордном року, не понављајући ни један испит завршио југословенску књижевност.

— Запослио сам се у »Јелаку« као механичар. Радио сам савесно у радном времену, а у слободним часовима читао сам књиге.

Д. Ц.

Комунална изградња наших села

Велике пошребе - мале могућности

На подручју Месне канцеларије Јошаничке Бање у општини Рашка нарочито последње деценије, урађено је доста на изградњи комуналних објеката.

могућности и средстава за комуналну изградњу подручја јошаничке месне канцеларије.

Последњих година на подручју Месне канцеларије Јошаничке Бање електрифицирана су готово сва села.

Изузетак једино чине: село Раковац које је поставио стубове за далековод и сада само очекује набавку електричне жице, и копаоничко село Црна Глава које у оваквој години последње покреше питање електрификације.

Пре четири године, приликом електрификације овог подручја Месне канцеларије, за увођење далековода од Биљановца до Јошаничке Бање у дужини од око 11 километара, поред завешања месног самодоприноса, Скупштина општине Рашке из својих фондова одвојила је око седам милиона старих динара.

Поред подизања зграде са магацинима за потребе некадашње Земљорадничке за друге, на подручју Месне канцеларије подигнуте су зграде за основне школе у Јошаничкој Бањи и селима Црној Глави и Раковцу.

Вукман Булафић

М.

Извођењем радова на оправци школе

Колектив Основне школе Дојевиће уштедео милион динара

Због дотрајалости зграде Основне школе у Дојевићу, Скупштина општине Нови Пазар августа ове године доделила је школи 2.000.000 старих динара на име најнеопходнијих поправки.

више нису се одазвали позиву. Пошто је школска година била већ на прагу, а да се радови не отежу дуже време, радни колектив школе одлучио је да сам уградити тештерај. Када су мајстори стигли, за њих је остало још мало посла.

Суслети са задругарима

Старе треба подмаљивати

Двоструко већи принос од малне резултат је једног од бројних огледа што их изводе службе Пољопривредне станице, у сарадњи са Задругом у Рабиници и напредним пољопривредницима.

— Смело и са поверењем, прихватио сам савет инжењера Суботића за резидбу малне »Ваљевке« по новом, прича нам о свом огледу Живојин Вуковић из Враица. Уствари, то су два огледа: гајење малне на подзолу-белузи пете класе са резањом на 120 и 150 сан-

ва. Тако је Живојин Вуковић уз помоћ стручњака разбио једну фаму укорњеног начина обрезивања мална.

О овом необичном огледу разговарали смо и кроз линар. Јер, Вуковић је ваља један од ретких пољопривредника, који до мањинство и производњу не може да замисли без оловке. Када рачуна трошкове производње узима све у обзир. И своју радну снагу, и снагу својих укућана, па била то и деца за коју рад око мална не представља терет.

Значајан фактор: стручна и техничка помоћ задруге

тиметара.

Испричао нам је Вуковић још, како је доста да на инжењер Суботић провео на његовом малнаку. Пратио је рашћење биљака и стално бележио нешто у свом дневнику. Као да је то био његов малињак. А када су племенице биљке донеле род, било је то огромно изненађење. Огледа резидбе на 150 сантиметара донео је нешто више рода, али ситнијег. Мална са резидбом на 120 сантиметара донела је тачно двоструко већи принос. И једне сочне јагодичасте плодове.

Само променом старог начина резидбе овај напредни производач добио је двоструко већи принос. Велика је то ствар, добити два пута већи приход без посебних улагања и труда и других средста-

ва. Са малном ствар је очигледна, каже он. Упоредно са приходом од пшенице по једном хектару, мална донесе осам пута већи приход. Колико би се могло гајити малне по овим нашим пољима? Само...

— Зар је то начин продаје да човек из Враица изгуби радни дан, да би продао корпу јабучка на пијаци у граду. Није ни чудно што нам људи кретаре дуж Јадрана и пребијају се по железничким чеканима, тражећи купце за своје производе. И још нешто, додало је он, не раба ли нам то импеклативне одnose код људи и сумњу у рентабилност подизања нових воћњака. Јер, старе, који су на умору, треба подмаљивати.

Ж Илић

Из записника основних организација Савеза комуниста

Комунисти говоре отворено

СИНДИКАТ НИЈЕ АКТИВАН, ВЕЋА ПРАВА РАДНИМ ЈЕДИНИЦАМА, СТРУЧЊАКЕ И У ДРУГУ И ТРЕЋУ СМЕНУ...

✱ Велики број радника наше радне организације није задовољан начином расподеле личних доходака. Зато је само у прошлој години поднето 57 жалби органима управљања. То, истовремено, говори и о потреби студиознијег прилажења овом проблему. Распореда дохотка и личних доходака, мора да буде један од наших приоритетних задатака у наредном периоду. (ОО Шумског газдинства).

✱ Усвојили смо једногласно Правилник о распореда стимулативног дела. Међутим, све радне јединице отворено реагују на неке његове поставке и траже друга решења. Значи, да ту нешто није у реду. Првенствено, ми — комунисти морамо се позабавити овим проблемом. (ОО Фабрике вагона)

✱ Често смо се бавили појединачним безначајним питањима, док су многа, веома значајна, остајала по страни. Никада на саставку основне организације нисмо расправљали о томе — зашто плаћамо купцима пенале, на пример, колико можемо да производимо. Извештаји о плаћању пенала и извршењу производног плана, разматрају се на органима управљања, али не и на колективу. Комунисти мора да се изборе за остваривање активнијег утицаја непо средног произвођача на решавању свих питања, која су значајна за егзистенцију наше Фабрике. (X и XI ОО Фабрике вагона)

✱ Ми имамо правилник о платама, а не правилник о распореда личних доходака, који би стимулацио рад, а не само положије, звања, итд. (ОО Стамбеног предузећа)

✱ Наши досадашњи рад пратице су многобројне слабости. Њихови узроци леже и у недовољној сарадњи основних организација са Општинским комитетом СКС. Пошто ОК у разматрању и решавању одређених питања, била би нам драгоценца. (ОО Каменица)

Комунисти све интензивније расправљају о питањима која проистичу из одлука Четвртог пленума ЦК СКС Југославије. На састаницима основних организација, говори се о слабостима које су пратиле досадашњи рад и истичу захтеви да се ради боље, друштвено корисније. Записници са ових радних договора, као најбољи »сведоци« политичке активности комуниста, анализирају се у Општинском комитету краљевачке општине и покренута питања систематизују по одређеним областима. То се чини, како нам је речено, ради сагледавања појединих проблема и појава — да би се будућа активност организација и руководства СКС што правилније усмерила. И ми, због те потребе, почели смо од прошлог броја нашег листа да објављујемо скраћене изводе из записника са састанака основних организација Савеза комуниста краљевачке општине. То, и овог пута — чинимо.

✱ Наши руководиоци треба да буду не само добри стручњаци. Они, да би олакшали својим руководиоцима обавезама, мора да буду и друштвено-политички образовани. То је резултат потребе радног човека, то је неопходност у систему развијеног самоуправљања. (П ОО »Магнохрома«)

✱ Синдикат није активан. Многа значајна питања не покреће и поред тога што се за то осећа велика потреба. (V ОО Фабрике вагона, ОО Гибњаре ФВ, ОО »Чистоће«, V ОО »Магнохрома«, ОО Шумског газдинства)

✱ Појединачни одборници Скупштине општине нису довољно активни. Нису нам полагали да решимо неке, за нас, веома значајне проблеме. И поред наших бројних иницијатива на нивоу скупштине, нисмо успели да се отворим продајница која нам је неопходна. Код нас је веома слаба активност Социјалистичког савеза, Савеза омладине такође. Комунисти мора да посвете пажњу свим питањима. (ОО Толишнице)

✱ Централни раднички савет је прелиминарног мањински орган и није у стању да онемогућује решавање одређених проблема и захтева радних јединица. Зато, треба ићи на оснивање погонских радничких савета и дати им — већа овлашћења. (ОО Гибњара Фабрике вагона)

Школовање кадрова

НОВИ УЧЕНИЦИ У ПРИВРЕДИ

Од свих заинтересованих краљевачких радних организација за школовање средњег стручног кадра Магнотроном је примено 33 свршена ученика основних школа, док су Аутогостанспорт и Прехрана примали по 20, »Јасен« 18, а Каблар и Технометал по 10 и приватни послодавци 14 ученика. За изучавање разних занимања у овој школској

години остале краљевачке радне организације примиле су од једног до десет ученика.

Приликом пријема нових ученика за изучавање занимања у овој школској години, занимљиво је најзад напоменути, да је највећи број кандидата са подручја краљевачке општине.

Ж. Мил.

У Рашки

узгрег забележено

ЈЕСЕН НА УЛИЦАМА

Сунчани јесењи дани броду Ибром. Раскошне боје изданих кресе Ибарску долину. Свуда, на сваком кораку осећа се јесен. И Рашка, градић на Ибру, осећа њено присуство. А ова јесен доноси богате дарове. Да кажемо неку реч о њима.

Грађевинари ујурбано раде. Користе лепе јесење дане да што пре доврше три стамбене зграде са тридесетак станова. Поједини грађани су нестрп-

љиви. Имају решења за станове и сад броје дане када ће да се уселе. Често обилазе радништа, распитују се кад ће зграде бити коначно готове, подижу кредите и купују намештај.

Према њима ова јесен је изданина. Грађевинари се журе и на другим објектима. Труде се да нову зграду поште и нову стамбену зграду на улазу у град из правца Краљева ставе под кров пре великих кишних и снега. Упоредо са тим, припремају се пројекти за нове стамбене зграде.

Градић на Ибру интензивно мења свој лик.

*

Пре две године грађани Рашке плаћали су самодопринос. Дани су тежки, прикупљена средства се нису користила. Отуда нису била тако ретка питања: шта би са нашим парам? Овогодишња јесен донела је одговор.

Са две улице подигнута је стара турска каљарма и увелико се поставља асфалт. Улице су раскопане. Многи грађани користе прилику да се што јефтиније прикључе на водовод и канализацију. Средином октобра радови на улицама биће завршени. Упоредо са њима уређују се тротоари. Град постаје лепши. И грађани не жале паре које су дали на име самодоприноса.

*

А ВОДОВОД?
То је била велика летња брига свих становника Рашке.

Да ли ће је коначно однети јесењи дани?
На ово питање, бар за сада, нико не може да да поуздан саговор.

У Кучевића лугу копају се нови бунари за водовод. Још се не зна како да се плаће ови радови. Председник општине разговарао је са представницима радних организација у Рашки. Можда ће оне дати паре за нове бунаре.

То би био најлепши поклон ове јесени граду.

*

Ученици Гимназије, на почетку ове школске године, добили су нову школску зграду. Подигнута поред зграде Осморазредне школе она са њом чини скоро јединствен грађевински објекат.

Поред школских зграда преуређени су спортски терени за фудбал, рукомет, одбојку, кошарку и атлетичку. Са мало средстава, залагањем неколико ентузијаста, овај део града добио је кудикамо бољи изглед, а ученици и омладинци низ спортских објеката. Сада само треба више труда да се објекти уредно одржавају.

*

Ова јесен има и друго лице. Оно се налази код железничке станице. И прети опасност, ако општина не интервенише брже и ефикасније, да тако остане годинама.

На прилазу од мотела ка железничкој станици

Радови на уређењу улица

постоји велика увала. Она је увек била пуна смећа и отпадака. Да се изравна и да простор око станице буде лепши, годинама се са радништа у Рашки наноси земља у ову увалу. Код станице се добија нов простор. Међутим, тај простор се сада претвара у стовариште грабе. Приступ моторних возила за истовар и утовар постаје тежи, манипулације такође. Познато је да простор на овој станици нема довољно за утовар и истовар робе. Па зашто сада дозвољавати да се ту башкарне стоваришта грабе?

Железничарима то не смета. Граду свакако. А тек, немој да неко баци поглед, позади аутобуске станице. Ту се налази право сметлиште. Човек себи не може да поверује. Комунално предузеће, по свој прилици, отписало је овај део града. Ваљда, по нечијем мишљењу, овде није ни потребна чистоћа.

Јесени долазе и одлазе. У овом делу града стање као да остаје непромењено. Можда не би било лоше да грађани о томе поразговарају на збору бирача.

Н. С.

Краљевачки „Аутотранспорт“ на међународним линијама

ОД ЦРНОГ МОРА ДО АТЛАНТИКА

ТЕРЕТНИ САОБРАЋАЈ И РЕМОНТНА РАДИОНИЦА ОПТИМИСТИЧКА ПЕРСПЕКТИВА АУТОТРАНСПОРТА. ПРЕДВИДА СЕ МОДЕРНИЗАЦИЈА ПРЕВОЗНИХ СРЕДСТАВА У ГРАДСКОМ И ПРИГРАДСКОМ САОБРАЋАЈУ.

У свом пословању за осам месеци ове године краљевачко Предузеће Аутотранспорт има чиме да се похвали: план прихода је превазиштен за 12 одсто, а поред тога што су цене услуга оста-

родни саобраћај одачујим су се за возила велике постројке ОМ. Поред већ постојећих возила ОМ која су регистрована, од пре два месеца, за транспорт иностране робе у земљама Европе, ус-

ми за комплетан ремонт сада је набављено. Модерна и непогрешива машина за „галактизацију“ радионица свих врста возила почела је рад у новој хали. Сада се поправка возила врши на свим возилима, пољопривредним и привлачним машиницама. Нова просторна хала дозвољава да се технолошки и организационо услове врше на најсавременији начин. О овим пословима старају се 5 машинских и саобраћајних инжењера.

УСКРО — ПРОДАЈНИ СЕРВИС АУТО-ДЕЛОВА

Органи управљања већ су расправљали о неким проблемима снабдевања корисника моторних возила резервним деловима. Корисници моторних возила и у Аутотранспорту мишљају да је Краљево град који је веома слабо снабдевен са деловима за моторна возила. За сопствене потребе и због немогућности да се ефикасно снабдева са потребним деловима у локалним продавницама, Аутотранспорт је принуђен да у свом магацину држи резервне делове у вредности од преко 200 милиона старих динара. Због тога су одалучени да изврше проширење делатности и на продају резервних ауто-делова. Такође се залажу да Југоаут и ИТВ из Београда отворе своје продавнице у

Краљеву, јер то је једини начин да корисници моторних возила неће морати резервне делове да набављају у Београду или другим градовима. Краљево је велика друмска раскрсница и сасвим се оставља ружан утисак ако власник моторног возила не може да се снабде са потребним деловима.

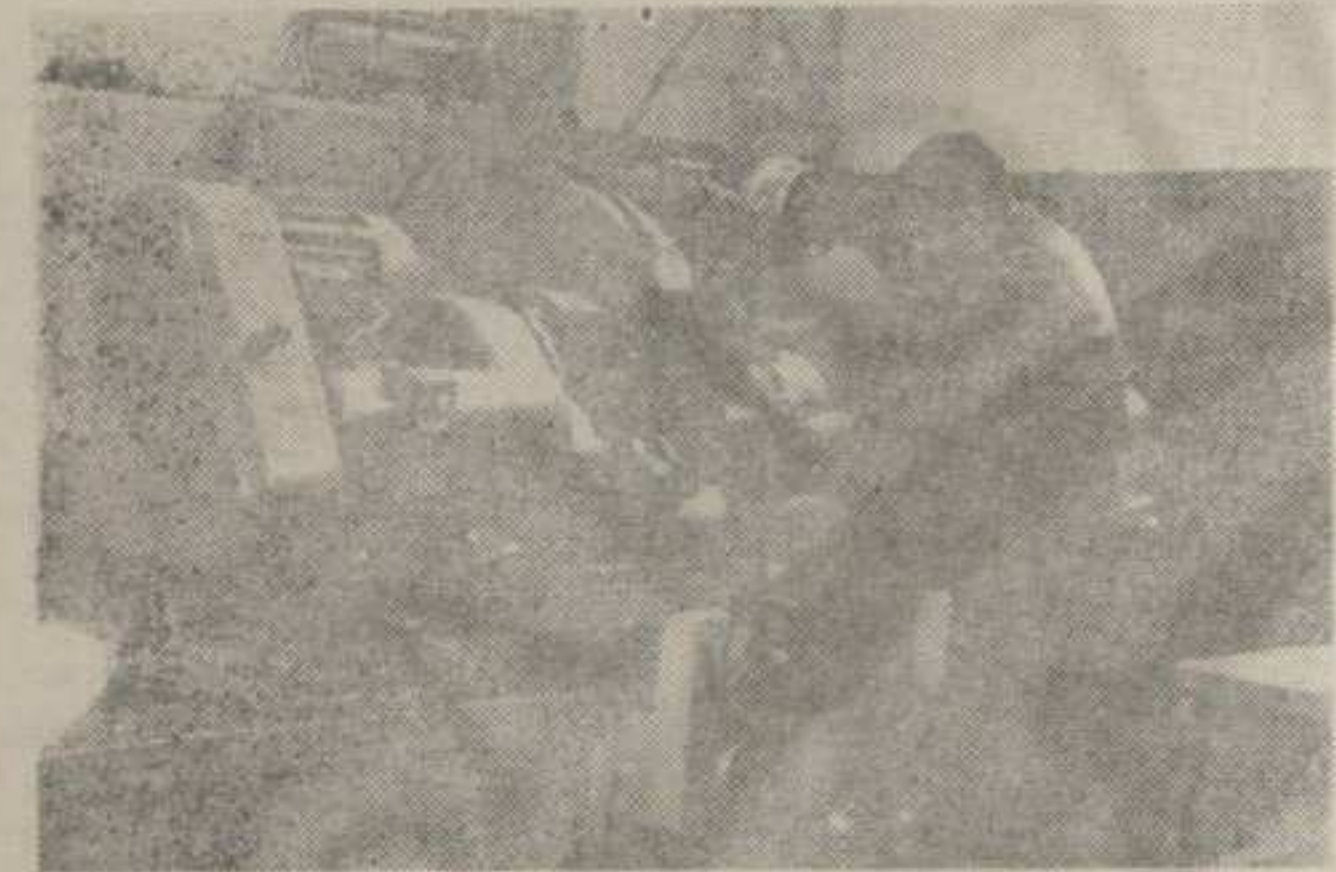
ИЗГРАДЊА СТАЈАЛИШТА

Из сервисне радионице

У градском и приградском саобраћају у Аутотранспорту предвиђају да се изврши потпуна модернизација и замена дотрајалих превозних средстава. Рачуна се да ће тада превозна средства бити рационалније искоришћена. Предвиђа се и изградња стајалишта за путнике на већим пристаништима у приградском и градском саобраћају.

П. Ц.

За модерним машинама

де на прошлогодњем износу, а материјални трошкови порасли. Остатак дохода предузећа износи 75 милиона старих динара а у амортизациони фонд се слива преко 180 милиона старих динара. Ова средства осигуравају отплату свих ануитета, и одржавање основних средстава. До краја године очекује се да ће се фондови повећати до близу пола милијарде старих динара. Лични доходи у просеку износили су прошле године 43.000, а за осам месеци ове године износи преко 75.000 старих динара.

коро ће на пут кренути још десетак нових тежких ОМ-ова од 30 тона носивости. Поверење које краљевачки Аутотранспорт има код ОМ-а показује само један детаљ: ако се ово возило нађе у квару у Италији, није потребан никакав посебан налог за поправку код сервиса ОМ-а. Довољно је да возач покаже документацију да је из краљевачког Аутотранспорта и да потпише каква је оправка извршена. У Аутотранспорту и сами признају да овај назив баш такви према домаћим корисницима њихових услуга.

ПОВРЕЊЕ — ОМ

У Аутотранспорту одачујим су се на потпуно тавизацију возног парка. Теретни транспорт унутрашњем саобраћају састојаће се од ФАП-ових возила, док за међуна-

НЕПОГРЕШИВА ЕГАЛИЗИРКА

Ремонтна радионица у догадном времену треба да за узме једно од водећих места у овој предзећа. Оно што је до сада недостајало у опре-

ПРИПРЕМЕ ЗА ЈЕСЕЊУ СЕТВУ

У Комори је прошле недеље саржан састанак представника Коморе, Пољопривредне станице, Општинске смитишине и заруче из Рибнице. На овом састанку се дискутовало о припремама за јесењу сетву. Закључено је да се предузму хитне мере да се што пре набави репродукциони материјал и се ме.

У НОВОМ ПАЗАРУ

ПРАКТИЧНО-ЈЕДНА ШКОЛА ВИШЕ

Идуће године недостајаће школски простор

Подаци о броју уписаних ученика у три новопазарске основне школе и формирању њихких и виших разреда, већ су сребрени. Укупно је у три школе уписано 5.646 ученика, или 344 више него прошле године. Тако се укупан број ученика у овом граду, са ученицима средњих школа, попео на преко 7.200, без ученика који се школују у Центру за образовање одраслих при Радничком универзитету. Већ данас, без мало сваки Новопазарац је ученик. Због тога је погрешно што пре размотрити како у наредним годинама до 1970, обезбедити потребан школски простор. Тим пре, што је познато да већ 1970. године у општини треба да број ученика са садашњих 13.000 порасте на 21.000, или за 60% више него сада. Свакако да ће и град бити оптерећен већим бројем ученика. То показује и чињеница да већ данас у Новом Пазару, у односу на прошлу школску годину, има 183 одељења више у основним школама, а то је впрво чини једна нова школа.

послератном периоду подигнута само једна нова зграда за основну школу, која већ ради пуним капацитетом у три смене. Друга основна школа ради такође у три смене, али у згради грађеној за столарску радионицу, која није приближно не одговара садашњој сврси. И, трећа школа ради у бившем дому ученика, у коме су ученике смештене у развијеним собама за спавање. 12 ранђих одељења ове школе морало је бити смештено у згради Учитељске школе. Уз напомену да су све три школе веома слабо опремљене учелима, а и са основним инвентаром имају доста проблема, може се извући закључак да је ситуација у основном школству Новог Пазара веома озбиљна. Док у неким развијенијим срединама прираштај ученика опада, у Новом Пазару је у сталном порасту због природног прираштаја и због досељавања које је стално у порасту.

Данас на једног ученика у новопазарској општини дође свега 0,53 м² ученичког простора, а то је три пута мање од највишег норматива. У Новом Пазару је у

Већ данас се, због свега, мора озбиљно мислити на хитно подизање једне зграде за основну школу и у оквиру програмирања средњорачног плана, проблем основног школства у општини у целини озбиљније сагледати.

Прописи у пракси

ОДСУСТВОВАЊЕ ЗБОГ ИСПИТА

У радним организацијама скоро увек има запослених који још увек раде на допуни свог знања и стручног образовања. Због тога им је често потребно одсуство за полагање испита. Радна организација има право да статутом или другим општим актом утврди у којим случајевима радник може одсуствовати са рада уз накнаду личног дохотка, а што значи да се ово право може установити и када

је у питању полагање испита. Међутим, то право не може бити веће, односно не може се дати већи број дана него што је законом прописано. То значи, да то право не може бити веће од седам радних дана у току једне календарске године како је то утврђено чланом 72. Основног закона о радним односима. Број дана може бити и мањи од седам ако тако буде предвиђено статутом или другим општим актом.

Мала репортажа

Кишини дан

Јутро је. Ситна јесења кишница непрестано пада. До јуче ведро небо, сада се крије до од тамних облака. Пошам сам у школу. Успут на тротоару, било је много барија које сам морала преска-

Часови су брзо пролазили, а киша је још увек падала. И када сам пошла из школе кући, киша још није престала. И код куће сам морала да седим само у соби. Било ми је досадно. Једино ми је остало да гледам кроз прозор. На улици су пролазиле журни са књиограмама и манџинама на себи. Не чује се уобичајена бука, све је постало тихо, као да је град утонуо у сан. Полако се ближи ноћ и крај једног кишовитог јесењег дана.

Мирјана Усиљанин, ученица Краљево

Страница из мој дневника

кати да не би поквасила ципеле. Нисам се задржавала у школском двористи, већ сам одамах ушла у учионицу. За игру није било погодно време, јер је киша падала.

Јутро је. Идем путем према школи док ме свеж ваздух милује по лицу, а око мене се чује жагор ученика који хрле насмејана лица у школу. За неке од њих, полазак у школу означио је почетак новог живота.

Пролазећи поред школе у којој сам раније учила, сетих се моје учитељице, учитеља и наставника. Пред очима ми лебде слике старих школских дана. Посматрам школско двориште и врт испред школе и осећам неку врсту туге и жалости. Осећам као да сам нешто изгубила и да се то неће ни кад више вратити. Са узбуђењем и помало тужна кренула сам брже ка новој школи.

Улазећи у ново школско двориште осетила сам, поред узбуђења, да се помало и плаћим. Бацам поглед на

ПЛАНИНО МОЈА

Оставио сам те планино моја мила, али си ми још увек драга као што си некада била.

Брзо сам по теби кочоперне кукуреке, јагорчевину и љубичице плаве, док су тужно савијали главе.

И гране са дрвећа сам секао и њима колибе правило, а ти си намрштена била као да си ме због тога кривила.

Здраво, здраво, планино моја мила, остани у век тако поносна и ерцу мом мила.

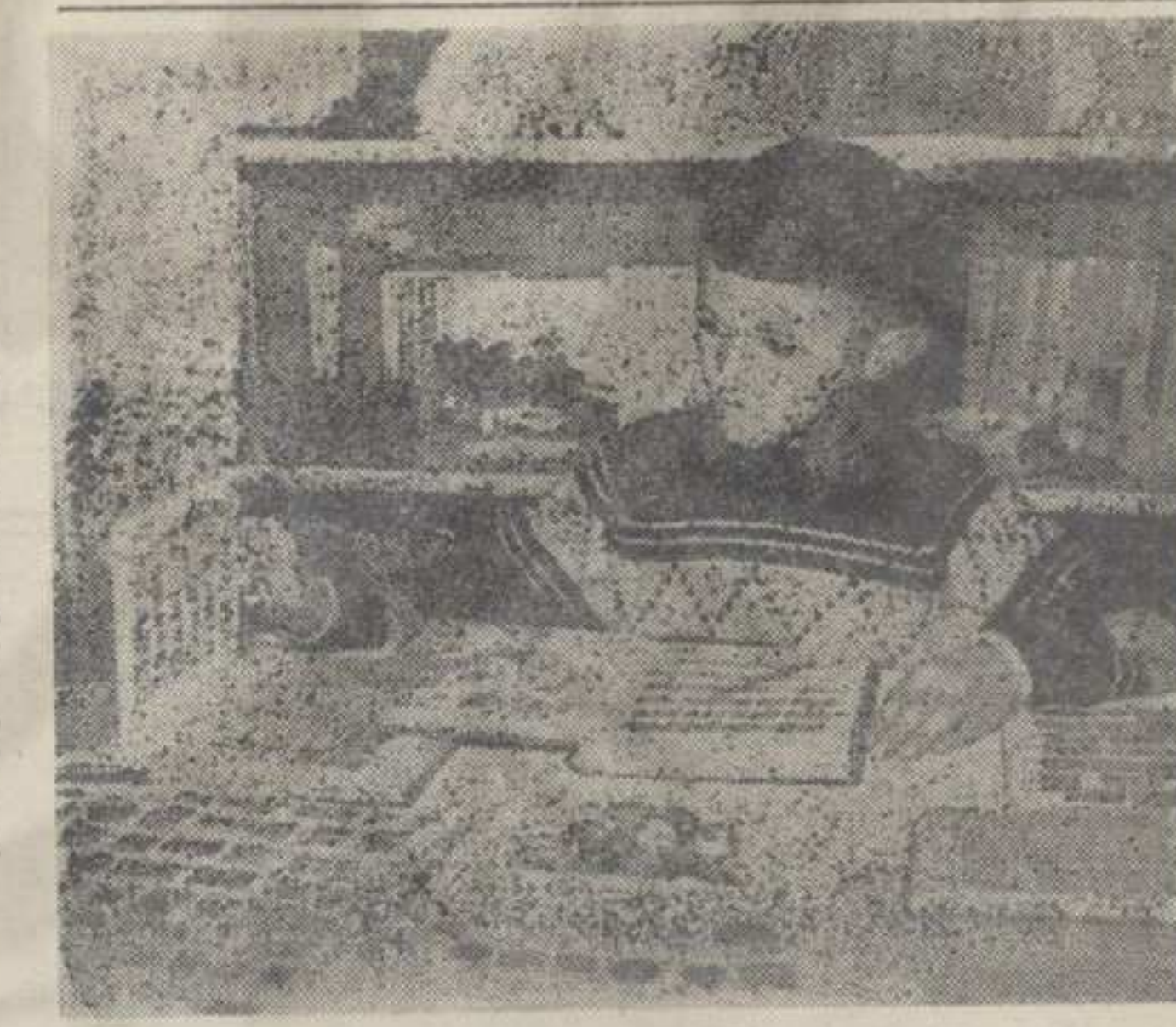
Драгомир Миновић, ученик Жича

двориште и школу. Двориште је пространо и лепо, а и школа такође. Узбуђење је достигло врхунац када је речено да се ученици уреде ради распоредивања по одељењима. Али чим сам угледала нове другарице и намејано лице будућег разреда и старешине, страха је не стало. Када сам са другарицама изашла поново из школског дворишта, била сам узбуђена, али од радости што ми је постала тако драга та нова средина.

Јаворка Хамовић, ученица Краљево

СЕЋАЊА

Нисам очекивала да ће вест о доласку старог професора донети мом оцу, и мени толико радости. У писму упућеном мом оцу, стари професор историје Михаило Одељин, јављао је да ће ускоро посетити Санџак и да ће бити наш гост. То је било исте године када се догодило земљотрес у Скопљу. После неколико дана, на нашим вратима су се указале две мршаве прилике. То је био професор и његова супруга. Он је био средњег раста и потпуно седе. Жена му је била такође седе и мршава. Сусрет између мог тате и његовог бившег професора био је дирљив. Разговору никада није било краја. Стари

СТАРИ ПРОФЕСОР

професор нам је причао о несташама татиних школских другова којих се веома добро сећао. Време проведено у његовом друштву слушајући његове интересантне доживљаје остаће ми у незаборавној успомени. Осећала сам велику празнину када је једног дана напустио нашу кућу. Жеља да га опет видим није ми се испунила. Дошао је убрзо и онај страшић дан — 26. јул, земљотрес у Скопљу. У рупевинама нашла су смрт професор и његова жена. Тако је наш сусрет, и поред жеља да се понови, био последњи. Туга је завладала у нашем дому. А, у једном купцу брзог воза Москва — Београд, професоро-

ва сестра Татјана јурнала је брату после 47 година од њиховог последњег виђења. Чула је за земљотрес у Скопљу и похитала брату у загрљај. Могао је једино да га испрати до његове вечне куће и да се заиста са њим последњи пут растане...

Бисера Мујезиновић, ученица Нови Пазар

ТУЖНА МАЦА

Једна маца мала тужно је мрњавкала, тражила је млека да јој да сека.

Била је добра та сека, па је маци дала пун таширић топлог млека.

Драгана Петровић, ученица Краљево

Културни животи

Дискусија о тезама преднацрта Закона о финансирању образовања

ШТА ДАЈЕ ЗАКОН НЕРАЗВИЈЕНИМ ПОДРУЧЈИМА

Близу две стотине просветних и друштвено-политичких радника из Новог Пазара, Сјенице, Тутина и Рашке, присуствовало је састанку организованом поводом прораде теза преднацрта Закона о финансирању образовања, који је одржан у сали старог биоскопа у Новом Пазару. Састанку је присуствовао Бора Павловић, секретар за образовање СРС, као и Инж. Миодраг Никшић, председник Среске скупштине и Рашко Рашковић, председник Савета за образовање и културу Среске скупштине.

Уводно излагање на тему о тезама новог закона са посебним освртом на положај неразвијених подручја у новом систему финансирања образовања, дао је Мехмед Бејтић. Он је указао на то шта се од започи-

нања дискусије о новом систему финансирања образовања, још у вези доношења Савезног закона, очекивало, шта се тезама републичког закона добија и шта се битно мења у односу на досадашњи систем буџетског финансирања.

Указујући на сложеност проблема образовања на овом подручју које покрива близу 150.000 становника, истакнуто је да и поред бројних успеха, стоје још неразрешени многи проблеми. Пре свега, од 15.000 1956. године, број ученика се у овој години повећао на близу 24.000. С обзиром на мали број захваћене деце вишим разредима основних школа на овом подручју, нарочито у сеоским школама због неразвијене мреже потпуних основних школа и интенција уставом зацртане да до

1970. године сва деца од 7 до 15 година буду обухваћена потпуном основном школом, очекује се да се број ученика за наредне четири године повећа на преко 32.000. Овакво стање условило је врло скучен простор на овом подручју, тако да на једног ученика дође у просеку 0,56 м² учioniчког простора, а у највећем броју школа рад се одвија у три смане. На целом подручју за протеклих десет година подигнуто је свега 5 школа у вредности од око 400.000.000 старих динара.

Тезе предвиђају новим инструментима формирање средстава на њеном претходне године, уз редовно предвиђање повећања и могућности да свака друштвено-политичка заједница одвоји посебна средства ако се она овим инструментима не акумулирају на нивоу прошлогодишњих. Када се зна да општина Нови Пазар, Сјеница и Тутин добијају годишњу дотацију од Републике у висини од 1.000.000.000 старих динара, онда нека посебна издавања из средстава буџета не долазе у обзир. Новим инструментима Нови Пазар обезбеђује половину досадашњих средстава, а Тутин и Сјеница ни трећину. Остаје на Републици да преостали део партиципације Међутим, нијачим се не види светлија перспектива да се крене са стања како је данас у школама на овом подручју, нарочито када је у питању школски простор, а затим, опрема школа училима и инвентаром, изградња станова за просветне раднике и низ других питања. Питање које посебно забрињава јесте, како обезбедити средства за нових осам хиљада ученика за наредне четири године.

На школском часу

Културни разговори

МУЗЕЈСКИ ЦЕНТАР?

Једна добра и корисна замисао започета је у Краљеву а не приводи се крају. Реч је о «Алеју крајпуташа».

Споменик — крајпуташа

Својерсни историјски споменици, са којима се у нашој земљи, а највише на терену овога среза, завршила

вишевековна уметност фреско-сликарства — крајпуташа — четворострани обелисци од пешчара, на којима су исцлесани и колорисани портрети војника, са изванредно поетичним текстовима, са микоптвом детаља и орнаментата, створени протеклих двеста година као последња жеља преживелих да се подужи успомена на нешто највеће — живот дат за отаџбину — до трајали су до наших дана.

Краљево је започело најбоље што је могло да се уради: акцијом прикупљања тих историјских споменика и формирањем «Алеје крајпуташа». Овако како то сада изгледа — дотерано испред Музеја и истовремено — најмање ваља како је урађено, јер је онда боље да су ти каменови и даље остали непомерани са својих места.

У последња два месеца се у штампи («Ибарске новости» и «Експрес политика») појавила нека мисао о проблему локације «Алеје крајпуташа».

У овим размислима жељело бих да поддржим један предлог, ако би то мало помогло да се започето и заврши. Прикључујем се предлогу да «Алеја крајпуташа» буде у парку иза Народног музеја и Галерије фресака. У овоме простору треба временом прикупити око 30 крајпуташа, који би изложени у амбијенту дрвећа, жбунова и стаза, били најбоље презентовани посетиоцима, а такође били би и под сталном контролом стручњака, Завода за заштиту споменика и Народног музеја. Тако би се временом у овом делу Краљева створило Музејски центар.

Иако многа мисао могу да буду и за и против локације у парку, и да буду и за и против других предлога, одмах би рекао да двојиште м. Жиче никако није подесно за прикупљање крајпуташа. У вези примедбе да се у парку већ налазе бисте народних хероја овога краја којима се одаје заслужена пошта, а да се крајпуташа односе на појединачне анонимне за шпир јавност, рекао бих, да је у оба случаја живот дат за отаџбину. Друштво се подсећа и цени своје ратнике.

Бранислав Живковић,
сликар

Питања за дискусију

ЛУЖАЦ-ДВОРАЦ ЈУГОВИЋА

Западно од манастира Сопоћани уздиже се брдо Јужац, чија надморска висина износи 1185 м. На врху овог брда, на његовом заглављеном делу, налазе се бедеми неког старог града. Град је био опасан дебелим зидовима од камена и малтера, у дужини од 221 м, док се са јужне стране ослањао на природну стену и лигити. Доминирао је широм околином. У град се улазило са северне стране где се још и данас запажа каадрамисана стаза. Унутар градских зидова данас се налази гробље села Грачана, док на западној страни има и неких старијих гробова који су урасли у земљу. Усред данашњег сеоског гробља запајају се темељи цркве димензија 6x3 м.

На северној страни овог града, а на превоју између села Грачана и доста дубоке долине Миошћа, који се назива Коса, сељаци су приликом копања наишли на људске кости, што значи да се некропола налазила ван градских зидина.

По народном предању, које живи у овом крају, град на брду Јужцу је припадао породици косовских Југовића. Предање, даље, тврди да је и село које се налази северно од овог града, добило своје данашње име Грачани по овом граду, а сам град и брдо, на коме се налазе данашњи остаци, Јужац по Југовићима.

Вукман Булафић

ТРАГОМ НАШЕ ИСТОРИЈСКЕ ПРОШЛОСТИ

ЦРКВЕ БРВНАРЕ

Црква брвнара у Такову

У нашем срезу постоје 10 очуваних црква брвнара и то: Вукушница (опш. Врњачка Бања), Врба, Мрсаћ, Вољавча, Цветке (опш. Краљево), Прањани, Коштунџи, Аутовница, Таково и Брезна (опш. Г. Милановац). Све су цркве у релативно добром стању, изузев цркве у Прањанима и у Брезни које се одликују богатом резбаријом, а за прањанску цркву се претпоставља да је дело познатих мајстора Осаћана. Срески завод за заштиту споменика културе ангажовао је архитекту из Београда, који се иначе бави проблематиком црква брвнара да изгради елаборат за рестаурацију прањанске цркве. Црква брвнара у Цветкама налази се на километар од села, на једном узвишењу. Тичан је представник црква брвнара, са свим елементима који је карактери-

шу. Спада у ред црква средње величине (12,30 x 5,50) са високим кровом прекривеним црепом, широким стрехом. Преграда деле цркву у три дела. Прва је преграда на стубовима са лажним дрвеним луцима. Друга преграда је уствари иконостас, који дели главни део цркве — наос од олтара. Изнад припрате је простор за хор. За време када је подигнута црква постоје више нагабања. Сигурно се зна да је олтар из 1812. године (запис са леве стране царских двери). Најстарији подаци говоре да је црква зидана 1735. године 1767. године је обновљена, 1812. је поново изгорела, а 1824. године, је поново обновљена од стране Митра Новаковића. Осаћанина за 500 гроша и 30 пара. Прим. Д. Павловић, Цркве брвнаре у Србији, Бг. 1962. године.

Главна западна врата и мала северна украшена су дуборезом (уметнутим квадратним окнима), а оивичена квадратном плетеницом и змијоликим меандром. Око цркве се налази већи број споменика крајпуташа, а међу њима је и надгробни споменик Јове Куревле који је умро у Цветкама 18. 10. 1810. године (натпис на плочи).

Недалеко од Цветака, десно од главног пута који иде за Крагујевац, налази се црква брвнара позната под именом Вољавча. Име је добила по крају и реци Вољавчи, која туда протиче. Према извесним подацима црква је подигнута 1891. године, мада је по мисао А. Павловића из те године дограђени трем, док је црква знатно старија. Црква спада у ред црква мање вели-

чине (9,80 x 5,80). Кров није уобичајен коритаст, већ је обично опшивен даскама без веће стрехе, покривен ћерамидом, са 2 стилизована крста у самом слемени. На старом делу цркве карактеристичан је мали прозорски отвор. Врата су новијег датума и нису резбарена.

Црква брвнара у Мрсаћу налази се недалеко од жел. станице, у центру села. Према извесним подацима црква треба да је обновљена 1896. године, али се не зна када је подигнута. Припада црквама величине (10,60 x 5,30). На цркви постоји једна преграда између олтара и наоса. Главна западна врата и мала северна састоје се из једног комада дрвета и нису орнаментисана. Нешто што посебно карактерише ову цркву јесте богата орнаментика (бојена не резана), као у самој унутрашњости цркве, (ступци на олтарској прегради и чипкасто изрезаној дасци која образује фризу између олтара, тако и на њеној фасади. Орнаменти су прилично изгледали, једва се назире).

У селу Врби, у непосредној близини нове цркве, налази се црква брвнара за коју се претпоставља да је подигао народ 1881. године. За време I и II светског рата је много оштећена. Облик основе је правоугаоник са олтарским, кружним завршетком. Спада у ред црква средње величине. (13,20 x 6,90). Сачувана је само олтарска преграда. Преграда између наоса и припрате је уклоњена. Кров је низак са широким стрехом покривен ћерамидом. У слемени је гвоздени крст. По својој архитектури црква не заслужује нарочиту пажњу. На њој има мало орнаменталних и др. занимљивих детаља. Један прозорски отвор сачувао је свој првобитни облик, то је уствари мали «капак» који се помера у жљебу.

Све ове цркве налазе се у евиденцији Среског завода за заштиту споменика културе, снимљене су и детаљно обрађене.

Цркве брвнаре јављају се највише у северозападном делу Србије, груписане углавном поред Саве и Дунава, Велике и Западне Мораве, Дрине и Колубаре.

О времену грађења цркви брвнара можемо са сигурношћу тврдити да нису зидане пре XVIII века, најмање, да су на стале за време робовања под Турцима, пошто је то време изазивало економску заосталост и захтевало притајену верску делатност. Нису Срби крили цркве од Турака само зато да они за њих не сазнају. Поред ограничених материјалних могућности, они су их градили неутледне и скромне да не би Турци изазивали. Турци су још некако трпели такве сиромашне објекте црква, јер сувишно дизање главе од стране «раје» нису они ни у овоме хтели дозволити, као ни луксузније грађење кућа уопште.

Спољни изглед црква брвнара врло често се не разликује од изгледа обичних кућа, те због тога остају непримећене. Код ових црква зидови ни су високи, са испадима различита облика, с наглашеним порталима, с богатом обрадом, нити су пак кровови вишеспратно сложени с кубетима и звонницама, што карактерише архитектуру ске елементе црква брвнара неких других земаља.

Једноставни, ниски зидови и просторан кров са стрехом основни су елементи црква брвнара са којима се срећемо у зап. Србији.

Градитељи ових црква брвнара били су сами сељаци. То су већином полузанатлије, а њих има у сваком крају Србије. Прави градитељи ових црква брвнара су Осаћани (становници Осаћа, предео целине у Босни око Дрине). Захваљујући њима у Србији су се увелико почеле градити лепше и удобније куће и богато резбарене цркве брвнаре.

У нашим биоскопима

ЛАНАЦ

Једно од бољих дела бугарске кинематографије, у коме је, ипак, остало много ма на карактеристичних за филмску уметност нашег истог суседа: преетерана активност, понегаде и пародлаштво, помало архаични режисерски поступак... Али, и поред свих мана, има у овом филму изворних кадрова који могу да узбуде,

да понесу гледаоца. Својим дубоко хуманом поруком, љубављу према човеку и саосећајем умногоме надокнађује своје слабости и може се рећи да је са мало више брижљивости рада на сценарију бугарски филм могао да добије дело, које би га достојно репрезентовало у свету.

Филм говори о човеку ко-

ји је због антифашистичке делатности три пута био осуђен на смрт. Када су затворешка пребаливали у затворе, где је требало да буде извршена смртна казна, око ваи су му ноге у дебеле ланце на којима су биле гвоздене кутле, али и поред тога затворенику је пошло за туком да побегне из веза који је јурио пуном брзином. Читав армира почео је да га тражи, али без успеха. Бегунац је био окован у ланце, али баш због тога су му ланци, који су мрзели фашизам и његове помагаче, још већом љубављу помагали у бекству и крили га од прогонитеља. Међу људима промало се име о «Човеку с ланцем». Његова склоности, помоћни му и повести га до бораца против фашизма, постало је посебан чистан за датак. Тако је настао ланац људске жокртвованости, братства и љубави; преко тог ланца «Човек с

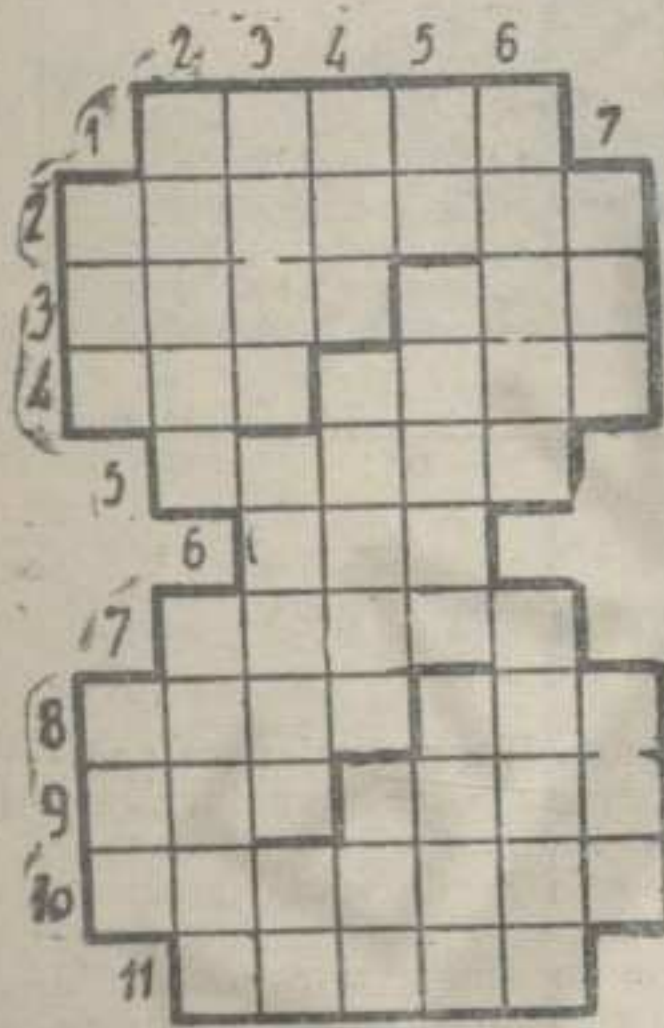
ланцем» измакао је својим прогонитељима и ушао у ре дове бораца за слободу. Његово име остало је «Човек с ланцем», а његово бекство постало је легенда.

ХИЈАДУ КЛАРИНЕТА

Чехословачка музичка комедија, у којој је све подређено познатим оркестрима Карела Влаха и Даанбора Бразае, и у којој наступају најпознатија чешки певачи. Реч је, наиме, о групи војника којима су се вешке на необјашњив начин претвориле у кларинете, и који пролазе кроз разне згодне и негале свитајливи популарне шансоне. Ретка прилика за поклонике забавних мелодија да уживају у заиста изванредном музичностају. Што се тиче чисто уметничких квалитета, у овом филму их не треба тражити.

Д. И.

Укрштене речи број 10

индуски филмски режисер; Роксе — мера за површину; 4. Она — васервага — стара мера за тежину; 5. Сугласник и самогласник — цепа за најам брода, поморска возарина — становништво Земље; 6. Савезна држава САД — заповедни начин од глагола омести; 7. Јунакиња из романа «Зелени хајрикс» — страво женско име.

РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА

ВОДОРАВНО: 1. Раад; 2. Назарет; 3. Обор — тло; 4. Ват — уред; 5. Течај; 6. Тик; 7. Силаан; 8. Мока — Сар; 9. Ела — Рудо; 10. Динамит; 11. Нотар.

ИЗЈАВА ЗАХВАЛНОСТИ

Поводом смрти наше мајке, сестре, заове и тетке МИЛОЈКОВИЋ МИЛОСТИВЕ — МИЦЕ, домаћице из Рибнице ИЗЈАЖАВАМО захвалност медицинском особљу Диспанзера у Краљево на изузетном залагању за њено оздрављење, болесницима Диспанзера на прикупљеној новчаној помоћи и одатој почасту при испраћају, комшијама, пријатељима и осталим граванима Рибнице и Краљева који су је испратили до вечне куће и ублажили велики бол. Деца Весна и Милаан, браћа Драгана, Бранко и Милоје Буровићи са осталима.

Управни одбор Медицинског центра у Новом Пазару

расписује

КОНКУРС

за пријем извесног броја стипендиста

1. Ученика средње зуботехничке школе.
2. Ученика средње медицинске школе — одсек за педијатријске сестре.
3. Ученика средње медицинске школе — одсек за лаборанте.

Првенство имају ученици старијих разреда. Конкурс остаје отворен 15 дана од дана објављивања.

Управни одбор инаучно-трговинског предузећа «МЕТАЛ» КРАЉЕВО

Расписује

ПОНОВНИ

КОНКУРС
За попуњу радног места

ТЕХНИЧКОГ ДИРЕКТОРА ПРЕДУЗЕТА УСЛОВИ:

— Дипломирани машински инжењер са преко 5 година праксе.

Лични доходак по Правилнику о расподели личних доходака предузећа.

Двособан комфоран стан у новоградњи обезбеден и одмах усељив.

Молбе са описом до садашњег рада достављати на горњу адресу најкасније у року од 15 дана по објављивању конкурса.

КРОЗ КРАЉЕВО

Недељни богач

БИОСКОПИ

ИБАР: До 2. октобра — «Гол и мртва» (амерички ратни).

«СВЕТСКА»: Од 28. до 1. октобра — «Чаробњак» (немачки криминални, према роману Едгара Валаса).

ДОМ ЈНА (17 и 20 часова): 3. и 4. октобра: «Живи и мртва» (совјетски ратни).

ДЕЖУРНА АПОТЕКА

Од 30. септембра до 7. октобра — «Помоћ», Омадинска улица 50, телефон 21-641.

МУЗЕЈИ

Народни музеј (Караборјева 3) — отворен сваког дана пре и после подне, сем понедељка.

ГАЛЕРИЈА ФРЕСАКА

Караборјева бр. 1 — отворена (сем уторка) од 9 до 12

часова. Четвртак и поподне од 15 до 17, а недељом само пре подне од 9 до 13 часова.

БИБЛИОТЕКА

У Дому друштвених организација — сваког дана сем недеље од 7 до 14 и од 16 до 19 часова. Дечје одељење ради само пре подне.

ДЕЖУРНЕ СЛУЖБЕ

* Зубна поликлиника (недељом од 7 до 12 часова) у Улицы Цара Душана. Телефон 21-021.

* Хитна помоћ при Дому здравља, улица Цара Лазара 61. Телефон 94.

* Дежурни електричар, Октобарских жртава 48, телефон 21-299.

ОБАВЕШТЕЊЕ О ШТЕДЊИ

Удружена кредитна банка — Краљево и њена Експозитура у Рашки

Организују у 1966. години II коло робне лутрије за орочене штедне улоге, у вредности око 3.500.000. — старих динара.

Циљ нам је да што већи број грађана упознамо са условима лутријске штеђења, рачунајући да ће наше обавештење утицати на све оне грађане који имају уштедевину да је повере на чување Банци.

Наша Банка спада у ред мањег броја банака, које на неорочену штедњу плаћају камату по стопи од 6% годишње, док се код већине банака и свих пошта ова камата плаћа по стопи од 5% годишње.

На орочену штедњу Банка плаћа камату по стопи од 6,5 до 8% годишње, зависно од дужине рока орочавања штедног улога, тако да се камата обрачунава:

- на орочену штедњу од 13 до 23 месеца 6,5 одсто
- на орочену штедњу од 24 до 35 месеци 7,0 одсто
- на орочену штедњу од 36 до 60 месеци 7,5 одсто
- на орочење преко 60 месеци 8,0 одсто

Овако повољне услове штеђења свакако треба одмах искористити и новац који штедите код куће или под неповољним условима код других банака или пошта, што пре уложити на штедњу код ове Банке, користећи при томе већу каматну стопу и остале погодности које пружа лутријска штедња.

Испитимо чиниоци да је Банка (Краљево) у циљу ефикаснијег усложњавања грађана, увела двократно радно време, на пословима штеђења, потрошачких кредита и жиро рачуна грађана и рад са странкама се обавља сваког радног дана у времену од 7 — 12 и од 14 — 19 часова.

Право учешћа у II-гом колу робне лутрије Банке стиче се: — на сваких 100.000 — старих динара орочених на 13 — 18 месеци, односно 50.000 — старих динара на рок преко 19 месеци, добијате бесплатно по је дан лутријски број.

— Извлачење згодатака лутрије оба више се на дан 30. октобра 1966. године у просторијама Удружене кредитне банке Краљево, са почетком у 10 часова, приступ слободан.

ГЛАВНИ ЗГОДИЦИ:

- Путничка кола «ФИАТ» 750,
- Телевизор РР-59,
- Агрегат — пумпа ниског напона домаћинствима за задржавање пољопривредних кватура,
- Мали — чекићар моторни домаћинствима за прекрпу,
- Машина за прање рубља,
- Ловачка пушка — двоцевка
- Радио апарат, 4 комада,
- Транзистор, 2 комада,
- Грамофон, 4 комада и
- Других око 120 згодатака, појединачне вредности од 5 — 50.000 — старих динара.

Родитељи, навикавајте вашу децу на штедњу и штедите за њихову будућност — без штеђења нема сигурности.

Улози на штедњу су сигурни — неповредливи и тајни, за улоге јемчи држава, а ослободени су такса, пореза и осталих трошкова.

ШТЕДИТЕ И СВОЈУ УШТЕБЕВИНУ УЛОЖИТЕ НА ЧУВАЊЕ КОД УДРУЖЕНЕ КРЕДИТНЕ БАНКЕ — КРАЉЕВО И ЊЕНЕ ЕКСПОЗИТУРЕ — РАШКА

★ Мали ојласи ★ Мали ојласи ★

- * ОГЛАШАВАМ неважећим сведочењем VIII разреда основне школе, издатог 1966. године у Витановцу, на име Милосав Ивановић.
- * ОГЛАШАВАМ неважећим сведочењем VIII разреда основне школе, издатог 1966. године у Роћевићима, на име Слободан Буршевић.
- * ОГЛАШАВАМ неважећом дипломом и сведочењем II, III и IV године машинско-техничке школе, издатог 1963. 1964. 1965. и 1966. године у Краљево, на име Драган Костић.
- * У листу 661 објавио сам неважећом диплому вишег техничког испита, а тре да стоји сведочењем осмог разреда гимназије издатог 1956. у Краљево, на име Бранислав Д. Терзић.
- * ОГЛАШАВАМ неважећим сведочењем IV године Школе за основно образовање одраслих, издатог 1962. године у Краљево, на име Милица Филиповић.
- * ОГЛАШАВАМ неважећим сведочењем IV разреда основне школе, издатог 1946. године у Стублу, на име Живомир Радонић.
- * ОГЛАШАВАМ неважећим сведочењем VII разреда основне школе, издатог 1962. године у Краљево, на име Драган Бранковић.
- * ПРОДАЈЕМ две куће усељиве у центру Краљева. Обилажева 23.
- * ПРОДАЈЕМ путничка кола «Москвич» — 402 у изврешном стању и мотоцикла «Адлер» од 200 кубика. Упитати Караборјева 64 — Краљево.
- * ПРОДАЈЕМ «Бистер» преп. Братислав Вучковић, Јут Богдана 19 Краљево.
- * ПРОДАЈЕМ штедњу испод Диспанзера. За услове обратити се сваког дана после 14 часова на адресу: Обилажева 16/13 Краљево, Милосав.
- * ПРОДАЈЕМ се добро чува на пећ са казаном за купатила. Бранка Ракић, Војводе Степе 16, Краљево.
- * ПРОДАЈЕМ неважећим сведочењем IV године Школе за основно образовање одраслих, издатог 1962. године у Краљево, на име Милица Филиповић.
- * ОГЛАШАВАМ неважећим сведочењем IV разреда
- * ПРОДАЈЕМ два супер специјалка, јпанска марка, нова. Може се видети сваког дана. Цена повољна. Радомир Обрадовић, Боре Стефановића 1 — Краљево.
- * ПРОДАЈЕМ хитно у селу Мрсају поред пута Краљево — Чачак 3.25.00 ха обрадивог земаљишта. За услове и пренос овог земаљишта обратити се мом пуномоћнику Момчилу Станојевићу, адвокату из Краљева.
- * ПРОДАЈЕМ плац од 54 ара на периферији Врњачке Бање. Милан Симић, Дубравска 252 — Врњачка Бања.

СЛОГА

Пето коло Јужне групе Српске лиге

СЛОГА И ДАЉЕ ПОБЕЂУЈЕ

*** СЛОГА И ДАЉЕ НЕПОРАЖЕНА НОВОПАЗАРЦИ НАЈЕФИКАСНИЈА, А МЕТАЛАЦ НИ ОВОГ ПУТА НИЈЕ ИМАО СРЕБЕ**

*** КРУШЕВАЊАНИ У СУСРЕТУ СА МЕТАЛЦЕМ ИЗ ВАЉЕВА ИСКОРИСТИЛИ САМО ЈЕДНУ ОД МНОГОБРОЈНИХ ШАНСИ**

Пето коло јужне групе Српске лиге није донело већа изненађења. Домаћини су освојили планиране бодове. Једино је «Слога» из Ужичке Пожеге успела да освоји у гостима два бода. Остало је тако готово исти поредак на табели. Слога једина непоразена екипа. Сада је на челу са десет бодова. Од њеног сусрета са тима Будућности из Пећи очекивало се више. Други краљевачки лигаш ни овог пута није имао среће. Изгубио је пету по реду утакмицу и тако дошао у веома незавидан положај. Највећи подвиг овог пута направиле су Пазарици. Они су као домаћини победили Радаца са 8:1. Према извештају из Новог Пазара резултат је могао бити још већи да су домаћи играчи искористили све шансе. Крушевачки «Напредак» је у сусрету са Металцем из Ваљева освојио два бода само са једним постигнутим голом. На овој утакмици дошао је до неспортичких испада играча једног и другог тима због чега је судија искључио играча Металца Обрадовића.

Још један успех

Слога — Будућност 2:0

Тренинг Будућности ЛЕКСАНДАР ПАНИЋ ДОБИО ЈЕ АПЛАУЗ ГЛЕДАЛАЦА КАДА ЈЕ ИСКЉУЧИО ИГРАЧА СВОГ ТИМА ЗБОГ НЕСПОРТСКОГ ПОНАШАЊА НА ТЕРЕНУ.

У сусрету Слога — Будућност на краљевачком стадиону свакако да ће гледаоци најдуже памтити велики спортски тренутак када је тренер Будућности Александар Панић искључио играча свог

Деталл са недељне утакмице Слога — Будућност

тимца Вокшу због неспортског понашања. И поред тога што је Вокша био један од најбољих играча, савесном тренеру то није сметало да остане при свом увере-

њу да је ипак прече сачувати спортски дух, без обзира о каквој и чијој се игри ради. Панић је искључио Вокшу у 75. минуту игре, па ипак за преосталих 15 минута није дошло до измене резултата.

Што се тиче Слоге, у овом сусрету није пружила онакву игру какву је већина гледалаца очекивала. Постигнути гол из шеснаестерца није била велика мајсторија, па су зато гледаоци у том тренутку остали «хладни», остављајући утисак као да се то не ради о голу који тако-

је да и из тежих сусрета извуку победу.

Судија Видић није био досадан у вођењу овог сусрета. У мањим инцидентима показивао је више жустрице, а када је требало да покаже своју одлучност олако је прелазио преко грешака на једној и другој страни. Када је тренер Панић искључио свог играча, а судија такве намере није имао, то је свакако највећа лекција једном судији у његовом спортском позиву.

П. Цветковић

Преа гостовање Слоге у Зајечару

СА НЕСИГУРНОМ ОДБРАНОМ

Краљевачка Слога је успе-ла да у пет првенствених сусрета освоји десет бодова. То је успех који импонује. Краљевчани су задржали водеће позиције. Да ли ће се и у Зајечару бранити прво место где Слога игра у недељу, упитали смо једног од најбољих фудбалера Рајачића. Он нам је том приликом рекао: — Из Зајечара се веома тешко доносе бодови. То је екипа која код куће побеђује. Наши изгледи у Зајечару били би повољни, само ако би екипа играла онако како смо то играли ове године на свим утакмицама на страни. У противном Зајечарци би славили победу. Тим пре што смо хендикепирани оласком Стевановића и што нисмо имали несигурну одбрану, нарочито хаџ линију.

ИЗГУБЉЕНА И ПЕТА УТАКМИЦА

Тимови са два бодова јужне групе Српске лиге «Металац» и «Младеновац» из Младеновца састали су се у недељу у Младеновцу. Сасвим заслужено победила је домаћа екипа. Младеновчани су били надмоћнији за цело време игре. Они су извели десет корнера и често угрожавали гол врло сигурног голмана Металца Драговићевића. Од свих шанси искористивена је само једна. То је била прва победа Младеновца и пета узастопно изгубљена утакмица Краљевчана. Краљевчани су са губитком и ова два бода дошли у тешку ситуацију и тешко је тврдити да ће се извући из ње. Ако не дође до неких већих промена у начину игре ове екипе, сигурно је да ће фудбалери овог клуба идуће године играти у нижем рангу такмицења.

ЈУЖНА ГРУПА СРПСКЕ ЛИГЕ

Слога (К)	5	5	0	15	3	10	
ЕИ Младост	5	4	0	18	11	8	
Напредак	5	3	1	5	3	7	
Динамо	5	3	0	17	7	6	
Раднички	5	2	2	15	5	6	
Нови Пазар	5	3	0	15	8	6	
Мачва	5	2	2	10	5	6	
Тимок	5	3	0	9	8	6	
Слога (УП)	5	2	1	6	6	6	
Металац (В)	5	2	1	2	9	10	5
Будућност	5	1	2	4	7	4	
Метохија	5	0	3	2	7	3	
Млад. (СП)	5	1	1	3	5	15	3
Младеновац	5	1	1	3	6	14	3
Радан	5	1	0	4	6	23	2
Металац (К)	5	0	0	5	12	0	

РЕЗУЛТАТИ: Напредак — Металац (В) 1:0, Мачва — Раднички (П) 0:0, Нови Пазар — Радан 8:1, Метохија — Слога (УП) 0:2, Динамо — Тимок 3:0, Слога — Будућност 3:0, ЕИ Младост — Младост (СП) 5:1, Младеновац — Металац (К) 1:0.

ИДУЋЕ НЕДЕЉЕ: Младост — Напредак, Радан — Младеновац, Будућност — ЕИ Младост, Металац (К) — Металац (В), Тимок — Слога (К), Слога (УП) — Динамо, Раднички — Метохија, Нови Пазар — Мачва.

РАСТАНАК СА МИКИЦОМ

Микица Стефановић леви хаџ краљевачке Слоге, одао на ослужење војног рока у ЈНА. Пред једнодневни растанак од својих другова и фудбалског клуба одиграо је опроштајну утакмицу као капитен екипе Слоге у сусрету са ФК Будућност.

Пред почетак утакмице на стадиону Слоге, председник фудбалског клуба у име клуба предао је Микици цвеће и ручни сат који ће га подсећати на своје другове и клуб у коме је провео четвори године интензивне игре.

П. П.

САСТАНАК ПРЕДСТАВНИКА КЛУБОВА ЈУЖНЕ ГРУПЕ СРПСКЕ ЛИГЕ

Сви — за јединствено удружење клубова

*** САСТАНАКУ ПРИСУСТВОВАО И ГЕНЕРАЛНИ СЕКРЕТАР ФУДБАЛСКОГ САВЕЗА ЈУГОСЛАВИЈЕ СЛОБОДАН СТОЈАНОВИЋ**

У присуству генералног секретара Фудбалског савеза Југославије Слободана Стојановића и председника Фудбалског савеза Србије Миrolуба Лазаревића, као и већег броја стручних спортских радника из целе Републике, састали су се прошле суботе у Краљеву представници Јужне групе Српске лиге да би разматрали низ питања из спортске проблематике. Дневни ред овог форума био је веома обиман. Разматран је предлог удружења клубова у јединствено удружење, а затим улога Фудбалског савеза Србије у изградњи система организације и тока такмицења и самоуправљања у фудбалским организацијама. Питање аматеризма у фудбалу било је, такође, једно од питања које је овај јединствени форум разматрао. Говорили се и о пропозицијама и условима такмицења у Српској и сарадњи клубова ове лиге. Посебан осврт је дат на начин делегирања судија и делегата на фудбалским утакмицама.

На састанку у Краљеву је констатовано да је потребно што пре створити Удружење клубова Јужне групе Српске лиге, јер би се тиме знатно побољшали односи у фудбалском спорту. Ново удружење би имало следеће своје циљеве: става конференција удружења, представништво из секретаријат, комисију за такмицења, дисциплински одбор и комисију за унапређење фудбала. Сви присутни су изјавили да би овај нови форум знатно помогао да се избегну постојеће деформације у фудбалу о којима Фудбалски савез Србије није много водио рачуна због слабог контакта са клубовима.

Када се говоримо о самоуправљању у фудбалским организацијама, констатовано је да је оно било ван домена играча и да је самоуправљање у клубовима била ствар неколико људи који су радили онако како је то само њима одговарало, а не спортском колективу. Зато је предложено да се у клубовима изберу савети игра-

ча и други органи управљања који би водили политику клубова. Када је била реч о аматеризму било је преломно да се фудбал у Српској лиги игра на чисто аматерској основи без губљења радних дана, без утицаја на радно место и без икаквих плаћања. Овај предлог није прихваћен. Наиме, предложено је да се аматеризам поштује, али тако што ће се он неговати онако како то чине и остале земље. Давале би се тако хрватске и српске, плаћало би се изгубљено радно време у радној организацији и др. Та примана не би смела да буде једина могућност за егзистенцију ни могућност за зараду. Говорећи о аматеризму сви представници клубова су брзо критиковали досаднашњи начин одузимања играча од стране представника чии се клубови такмице у вишем рангу. Наиме, они само обичу клубове узму добре играче. Укључе их у своје клубове које су вештачки створили. Зато је предложено на састанку у Краљеву да за сваки прелазак из мањег клуба у већи, мора постојати олакшање у виду већине и накнада одиога клуба за узетог играча која би износила најмање милион динара. Играчи из подмлатка морали би да играју у свом клубу најмање три године, да би касније могли добити испуницу, такође, уз накнаду клуба који га тражи.

У наставку састанка у Краљеву критикован је и досадашњи начин такмицења у Српској лиги, као и горе гирање судија и делегата за утакмице. На састанку је истакнуто и то да односи између клубова Српске лиге нису најбољи и да би их требало унапређивати и даље развијати.

Састанак је завршен поздравним речима.

Д. Цвијетић

На утакмици Нови Пазар — Радан

Хет-трик Петровића

Новопазарци катастрофално поразили Радан са 8:1

Новопазарци катастрофално поразили Радан из Лебана са 8:1, Нови Пазар — У петом колу Јужне групе Српске лиге највећи успех забележили су новопазарски фудбалери. Они су као домаћини победили «Радан» из Лебана са резултатом од 8:1. Нови Пазар је са овом победом знатно напредовао на првенственој табели. Сада се налази на шестом месту и у групи је водећих тимова. Заслуга за овакав успех није само у томе што су фудбалери «Радана» играли слабо већ пре свега у одличној игри Пазараца који на свом терену ником не препуштају бодове. Овог пута, најбољи играч на терену

Петровић постигао је три гола за своју екипу. Што је резултат тако велики треба захвалити поред Петровића

Никшићу и Кијевчанину који су били веома расположени и спремни за шутирање из сваке позиције. Гостујућа екипа се борила свом снагом да резултат смањи

Д. Ц.

Нови Пазар: најјефикаснији у V колу Српске лиге

БИЦИКЛИСТИЧКА ТРКА «КРОЗ ПОДРИЊЕ»

У недељу је у Шапцу завршена традиционална бициклистичка трка «Кроз Подриње». Ова трка се организује сваке године у знак сећања на 26. септембар 1941. године када је у Столицима, код Крушевца, одржано прво војно саветовање Главног штаба народноослободилачких и партизанских одреда Југославије. Ове године учествовало је у трци 36 бициклиста са тешким бициклима који су возили на стази дугој 170 километара. Трка је била веома тешка и на циљу је стигло само 20 возача. Прво место у појединачном пласману освојио је бициклиста Степан Ковачић из Суботиче са временом од 5:03,00. У експресном пласману прваци су бициклисти Спартак из Суботиче са временом од 15:49,15. Друго место заузео је Металац из Краљева са временом 16:14,30 а треће «Подриње» из Шапца са временом 17:13,10.

Првенство КПФ

Магнохром и Гружа у вођству

У IV колу Првог разреда постигнута су следећа резултата: Рудар — Маади Раднички 8:1, Бане — Омладинцац 2:1, Железничар — Слога 4:6, Магнохром — Рашка 4:0, Будућност — Раднички 5:2. На табели воде Магнохром и Слога са по 7 бодова, затим следе Будућност са 5, Рудар, Моравца, Бане и Рашка 4, Омладинцац 3, Раденик 2, Железничар и Маади Раднички без бодова.

У недељу играју: Раднички — Рудар, Моравца — Будућност, Рашка — Врњачка Банија, Слога — Магнохром, Железничар — Омладинцац, Маади Раднички — Бане.

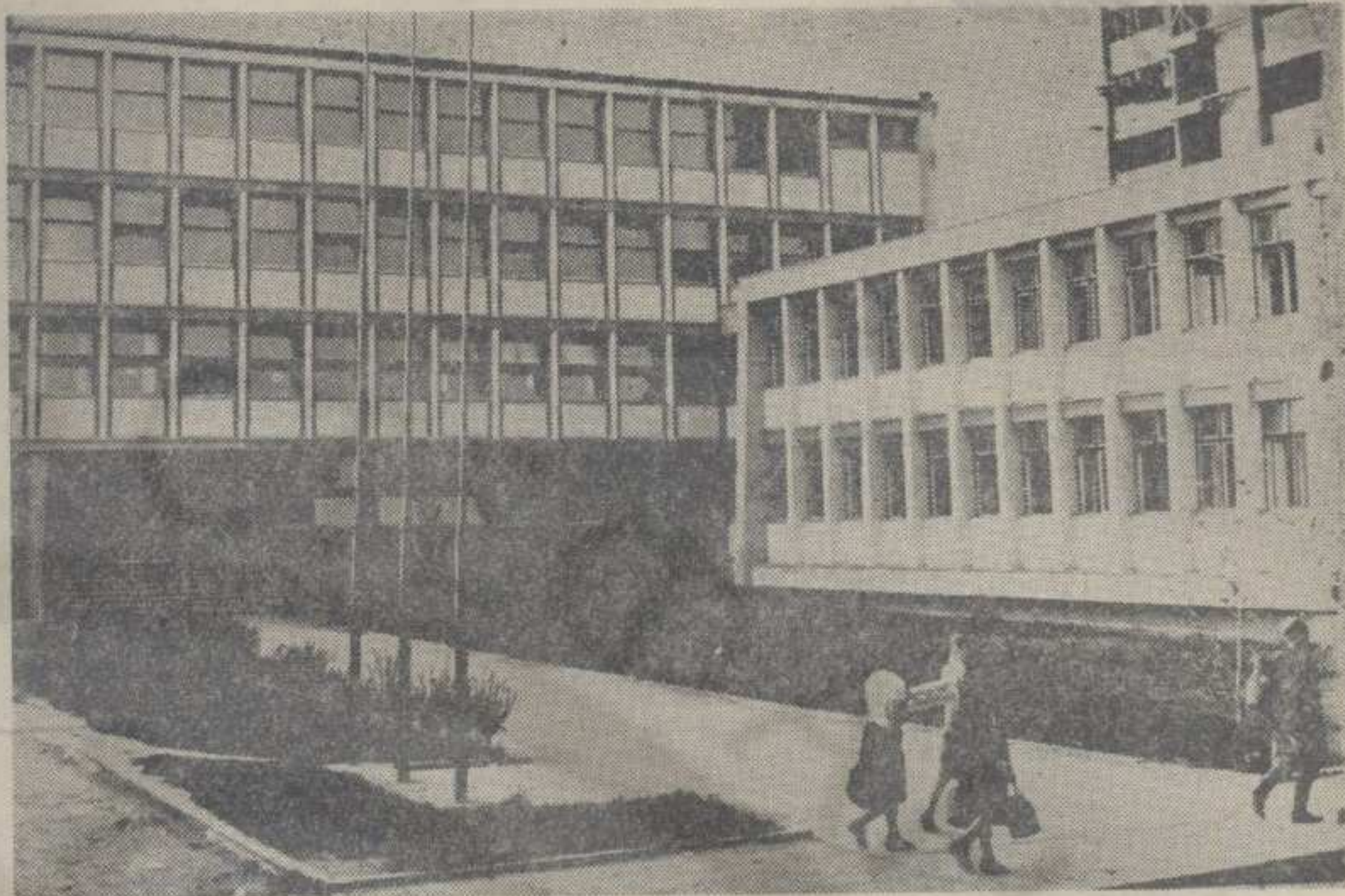
Резултати III кола у Другом разреду: Напредак — Гружа 2:6, Жича — Каблар 4:2, Метал — Омладинцац 3:0, Млада Крила — Реал 1:5, Трговачки — Полет 1:3, Ибар — Ластва 0:3. На табели воде Гружа, Ластва и Жича са по 6 бодова, следе Реал, Полет и Метал са 4, Каблар, Напредак и Трговачки 2 и Омладинцац, Маади Крила и Ибар без бодова.

Идуће недеље играју: Гружа — Ластва, Полет — Ибар, Реал — Трговачки, Омладинцац Млада Крила, Каблар — Метал, Напредак — Жича.

Председник
и судије
Општинског
суда
Краљево
говоре...

КАКО

СУД СУДИ

На IV пленуму ЦК СКЈ и касније у многим политичким разговорима на разним нивоима, помешути су и судови као институције чији је рад затворен од јавности. Због тога, замодели смо председника Општинског суда и неколико судија да одговоре на питања која после Брионског пленума ЦК СКЈ постају све више актуелна.

★ Шта је то што по ващем мишљењу чини суд за твореном институцијом и у којим случајевима је то најизразитије?

ПЕТАР ПАВЛОВИЋ, председник Општинског суда:

— Изузев суђења у неким случајевима, које је закон одредио да буду затворена, сва остала суђења су јавна. Странке су у потпуном једнаком праву. У поступку учествују породице изабраних на изборима бирача. Свака странка има право жалбе и коришћење свих правних лекова у судској пракси. Суд је одиграо крупну улогу у очвршћењу законитости и осигурању права грађана, али чињеница је да је суд остао онакав као што је био пре 20 година. Извршене су велике социјалне и друштвено-економске промене у нашем друштву, а суд није прилагођен том новом времену. У раду има доста формализма, а остали су и многи наслеђени принципи старог правосудног система. Ми ни данас немамо донете одребе о извршном и ванпарничном поступку него се служимо Правним правилима старе Југославије.

Организација судства није најбоље решена. Општински суд суди до једног милиона старих динара, а само за један динар преко једног милиона надлежност припада Окружном суду. Не видимо разлоге да грађанске спорове у свим износима суди општински суд, а да Окружни суд решава све у другом степену. Остале спорове: клевете, увреде, смегање поседа и друге «багателне» спорове сасвим би могао

успешно решавати Општински судија, а да овакви спорови код нас долазе само у другом степену. На овај начин Општински суд био би ослобођен многобројних, готово безначајних парница које превише оптерећују суд.

У погледу затворености нашег суда, мислим да таквом приговору нема места. Од доношења новог Устава 1963. године ми редовно достављамо опширне информације о раду суда органима Скупштине општине Краљево и Врњачке Бање. Када се расправља о раду суда на скупштинским седницама, све судије су присутне. Поред тога, Општински суд са својим извештајима излазио је на зборовима бирача у Општини Врњачка Бања.

★ Судови су у вршењу судских функција независни. Да ли је било случајева у вашој пракси да је у неким случајевима вршен притисак на судију ван суђења, да би се судило не само по закону него и по неким другим критеријумима. Да ли су се у неким случајевима јављали представници неких органа, или поједини функционери који су настојали да се пресуда донесе по њиховој жељи?

СТОЈНЕ СТАНКОВ, извршвајни судија:

— Није ми познато да су вршили интервенције ма који органи или функционери. Једино су се јављале странке са интервенцијом да им се предмет што пре пусти у ток. Таква интервенција нема никаквог утицаја на исход пресуде. Међутим, може се рећи да је у неким случајевима више ангажована штампа у вршењу притиска. (По овом питању присутни судије су сагласни да није било никаквих интервенција са стране). Међутим, далеко је већи и озбиљнији притисак на рад суда од оних странака које не користе редовна правна средства у поступку пред судом, него различитим притужбама са њиховим и републичким органима, Кабинету и ЦК СК, вр

ше индиректан притисак на судију, који мора на све те притужбе да одговара.

★ Због чега долази до знатног броја укидања пресуда од стране виших судова, када се судови служе истим законима, а по Уставу су независни у вршењу своје функције? Да ли је у питању недобрајност правног система или су разлози субјективне природе код судија?

ВЕСЕЛИН БРКОВИЋ:

— Ниједном судији није стало да му пресуда буде укидана. У току рада ми као судије имамо само законе; код нас не постоје никакви циркулари (као што је то у неким државним службама) од виших судова. Недобрајност правног система један је од разлога различитог тумачења закона. Врховни судови имају задатак, по

У ОВОЈ АНКЕТИ УЧЕСТУЈУ:

ПЕТАР ПАВЛОВИЋ, ПРЕДСЕДНИК СУДИЈЕ;
ДРАГОСЛАВ ВУКАДИНОВИЋ,
ДРАГИЦА ЈОВАНОВИЋ, СТОЈНЕ СТАНКОВ,
ВЕСЕЛИН БРКОВИЋ, МОМЧИЛО АНБЕЛКОВИЋ

ред осталог, и за уједначавање судске праксе. Њихов «правни став» по неком питању за вас је нека врста обавезе. Због измене става Врховног суда дошло је до укидања неких наших пресуда. Наиме, став Врховног суда био је да у радним споровима судија поје диница. Затим, изненада у Врховном суду заузимају став да такве спорове треба судити у већу. Због тога већи број пресуда укинут је од стране Окружног суда. Свакако, када би имали могућности да се судије специјализују за поједине области резултати рада били би бољи.

★ У јавности често се чује за неког судију да је добар, а за неког да је рђав. Шта мислите откуд то долази?

ПЕТАР ПАВЛОВИЋ:

— Поляризиција јавности

је у нашим привилегијама немилосрдна. Сваки судија годишње пресуди преко 500 предмета. У сваком предмету су најмање две странке од којих једна мора да изгуби. Страна која изгуби никада неће тврдити да је судија добар. То ће учинити она страна чији су захтеви удовољени. Судија који ради на кривичним предметима нема услова да буде похваљен од осуђеног.

★ Према усвојеним принципима о ротацији и реинтервенцији, избор судија врши се на 8 година. Сматрате ли да овај принцип реинтервенције судија има утицаја на независност судије у раду и да ли на тај начин обраћа пажњу на мишљење појединца у представничким органима који могу утицати да судија буде изабран или не буде изабран? Затим, јавност је изгледа заинтересована за непо

средни избор судија од стране грађана као што се врши избор осталих представника. Да ли би судијама непосредни избор више одговарао?

МОМЧИЛО АНБЕЛКОВИЋ:

— Судиска функција под леже реинтервенцији као изборна функција. Овакав принцип не може да има утицаја на независност судије. Систем рада је такав да на исход пресуде не може утицати председник суда, а камоли неко са стране. Систем конкурса отклонило је сваки субјективизам у избору судија.

Што се тиче непосредног избора судија од стране грађана ми у суду сматрамо да нам такав систем у садашњем времену не би одговарао, јер је Закон о судовима увео посредан систем избора судија од стране скупштине. Свакако да се о томе

може размишљати убудуће.

★ По интенцијама Устава, судија треба да разрешава односе међу грађанима. Дешава ли се да судија обрати већу пажњу на решавање предмета него на односе међу људима; откуд то долази?

ДРАГОСЛАВ ВУКАДИНОВИЋ:

— Југословенски просек рада за једног судију износи 320 предмета годишње који мора пресудити. У нашем суду сваки судија пресудује око 500 предмета. То је велико оптерећење. Ми се трудимо да разрешимо односе међу људима, али недобрајност правног система често нам онемогућава да то стварно и учинимо. Узмимо, на пример: Тужба за сметање поседа и ако је пресуда донесена по закону, она за собом оставља низ нерешених проблема. Догађа се да обе стране остају незадовољне. Сва наша настојања усмерена су на измирење странака. Због великог броја предмета ми често нисмо у стању да на овоме губимо много времена. Догађа се да странку још са врата питамо за име и презиме а она је дошла да се изјада пред судом, да каже све.

★ Који спорови највише оптерећују рад суда. Да ли су типични «багателни» спорови баналног суђења и тине ова правосудна манифестација губи свечани карактер?

— Клевете, увреде и остали парнични случајеви чине велико оптерећење суду, а другштву наносе у целини велику штету. Странака у поступку може и да изгуби такву силну парницу а на њега так се суду плати свега 600 старих динара. Међутим, суд је само за поштанске трошкове за десетак сведока платио 1.250 старих динара. Да не говоримо о записницима и осталим директним трошковима суда. Са оваквим ниским таксама утиче се на пораст ситних парничних. На стојали смо да помоћу мијерних већа смањимо долазак оваквих спорова пред суд. На подручју Врњачке

Бање у већем броју села формирани су мировна већа. Резултат има, али ове институције треба још више развијати.

★ С обзиром да се спорови из радних односа у појединим случајевима суде дужи времена, а знамо да такви спорови треба да се решавају у хитном поступку. Да ли је то последња објективних разлога или субјективних односа судија према овим пословима? Може ли се у вашем суду прецизније одредити које је то време када да се предмет сврста у ред хитних? Каква је ефикасност вашег суда у решавању ових спорова?

ДРАГИЦА ЈОВАНОВИЋ:

— По закону за хитне случајеве нису утврђени који су то рокови, него се подрачува да се такви спорови реше пре осталих. По закону у спорове са хитним поступком подрачувају се спорови из радних односа, стамбених односа, сметање поседа и из социјалног законодавства; издржавање и додела деце. Сматрамо да је наш суд одржао одговарајуће рокове у одређивању хитности.

★ Мислим, када се ради о застоју, а нарочито у области спорова из радних односа, нема толико кривица до судија колико и до радних организација и њених органа. Веома често губе се достављене и заступнице радних организација не долазе на суђење, па услед недостатка долази до застоја. У већини случајева због непостојања, или непрецизности нормативних аката у радним организацијама радни људи губе спорове пред судом, јер су законом о радним односима радним организацијама дата веома широка овлашћена да ове односе уреде својим унутрашњим актима. Тамо где ови односи нису регулисани одговорни појединци користе неупућеност радника у разне прописе и доводе их у положај да и пред судом изгубе спор.

П. Цветковић

Петар Павловић

Драгослав Вукадиновић

Драгица Јовановић

Стојне Станков

Веселин Брковић

Момчило Анбелковић